שער י"ג – א"א

פרק א'

שער שני שער א"א ובו י"ד פרקים:
ונבאר תיקון א"א אשר נתקן אחר עתיק יומין הנה נת"ל שנעשה מבחי' חכמה דמ"ה שהם בחי' נקודות דמ"ה ומן ה' אחרונות דכתר דב"ן והוא כולל זכר ונקבה מ"ה בימינו וב"ן בשמאלו כנ"ל והנה הוא מלביש לע"י באופן זה כי הנה ג"ר דעתיק אי אפשר שיתלבשו תוך א"א וגם אי אפשר לקבל אורם ולכן נשארין מגולים והם עומדין לבחי' מקיף אל א"א והז"ת דעתיק לבדם מתלבשין תוך א"א באופן זה כי כח"ב דא"א מלבישין לחג"ת דע"י וז"ת דא"א מלבישין לנה"י דעתיק באופן זה כי הנה ג' פרקין יש בנצח דעתיק וב"פ קדמאין מתלבשים תוך חסד ונצח דא"א וכן ב"פ קדמאין דהוד דעתיק מתלבשין תוך גבורה והוד דא"א ונשארו פרק תחתון דנצח דעתיק ופ"ת דהוד דעתיק מגולין בלתי התלבשות ואלו נשארו למטה בבריאה תחת האצילות כדי להאיר שם לעולם הבריאה ואלו הם כדמיון ב' דדי בהמה שעומדין שם אצל הרגלים אשר כל אלו הבחי' של א"א ואו"א וזו"נ כשנתקנו (נ"א שהם נתקנו) בעת שנאצלו היו למטה שם בבריאה והתחילו לעלות וינקו תחלה מב' בחי' דדי בהמה ואחר כך הגדילו יותר וינקו מדדי אדם כמ"ש בע"ה בתחלת דרוש תיקון ז"א והנה יסוד של עתיק מתלבש תוך ת"ת דא"א עד החזה ושם הוא מסתיים. ודע כי ביסוד דע"י יש שם ה"ח וה"ג ואע"פ שעתיק הוא זו"נ שהם מ"ה וב"ן כנ"ל וא"כ היה מן הראוי שיהיה בו ה"ח וה"ג מצד הזכר וכן מצד הנוקבא ע"ד שיש באו"א וזו"נ כמ"ש במקומו אבל לפי ששם הזכר והנקבה הם פרצופים חלוקים לכן יש שם חו"ג בכ"א מהן אבל כאן שהזכר והנוקבא דעתיק הם פרצוף א' מחוברים כנ"ל לכן לא היה בו רק ה"ח וה"ג בלבד ואלו ה"ח וה"ג יוצאין ומתגלין מתוך פי יסוד דעתיק הנעלם ומתלבש תוך א"א ומתפשטין ה"ח בקו ימין דא"א מבפנים וה"ג בקו שמאל כמ"ש בע"ה לקמן בענין או"א:

פרק ב'

ועתה נבאר דרוש א' מדרוש א"א והוא ביאור ג' רישין שבו הקדמה כוללת י"ס דאצילות והוא מיוסד ע"פ מאמר תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא והוא באדר"ז דרפ"ח וז"ל תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא כו' הנה המאציל העליון אשר האציל עולם אצילות הוא הנקרא בשם א"ס לרוב העלמו עמוק עמוק מי ימצאנו ואל מציאות הא"ס הוא הנקרא באדר"ז בשם עתיקא דכל עתיקין והענין הוא כי טרם התלבשותו אין מי שישיגנו כלל ועיקר ולכן כדי שיהיה אפשרות בתחתונים לקבל קצת הארה ממנו נתלבש ונגנז בספי' הכתר כנזכר בס"ה ובתיקונים דאמר דא"ס טמיר וגניז גו כתרא עלאה ואחר התלבשותו בו יש כח בתחתונים לקבל קצת הארה ממנו ואמנם כאשר הא"ס מתלבש במה שלמטה הימנו כנ"ל הנה הוא מתלבש בג' רישין אלו הנזכר כאן באדרא ובהיותו מתלבש ומתעלם בתוכם אז נקרא הא"ס עתיקא דכל עתיקין וגם הג' רישין עלאין עצמן נקרא עתיקא קדישא ג"כ בהיות א"ס מתלבש בתוכם וז"ש אח"כ האי ע"ק אשתכח בג' רישין ופי' אשתכח ר"ל שהוא נמצא לנו ונגלה אלינו בהיותו מתלבש גו אלו תלת רישין הנ"ל שאם לא היה מתלבש לא היה נמצא ונגלה אל התחתונים ונמצא כפי זה כי עיקר שם ע"ק הוא הא"ס עצמו שהוא מטבורא דא"ק ולמטה המתלבש בעתיק (נ"א בע"ק ע"ש א"ס הגנוז בתוכו) אמנם בבחי' היותו מתלבש גו אינון ג' רישין נקראו גם הם בשם ע"ק וזכור כלל זה ועם היות שאמרנו כי הא"ס מתלבש גו ג' רישין ודאי כי אין הא"ס מתלבש באמיתות רק גו רישא עלאה דכולהו שהוא עתיק ורישא תנינא מקבל אור א"ס דרך מסך רישא עלאה ורישא תליתאי מקבל דרך מסך ב' רישין אך להיות כולן בבחי' ראשים לזה אמר אור א"ס מתלבש בכולם (נ"א מלובש בתוכם) כי אלו ג' מקבלין אור א"ס יותר בזכות משאר אצילות. ונבאר עתה ג' רישין אלו והוא כי הנה נודע כי הסדר של הספירות הנאצלים הם כח"ב חג"ת נה"י והם ט"ס נעלמות מאד. ולמעלה מאלו הט"ס יש בחי' אחרת הנקרא רישא עלאה דל"א והוא הראש העליונה שבג' רשין אלו ונקרא ע"י ושאר הט"ס הנ"ל אשר תחתיו נקרא בשם א"א ונמצא כי הג' רישין הנ"ל הנה הראש העליון שבהם הנקרא רדל"א הוא הנקרא ע"י שהוא נוקבא דע"י כנ"ל שהוא נקרא רדל"א ע"ש הספיקות שיש בה. וג"כ יש פי' אחר כי הנה גופא

דיליה אתלבש גו א"א והוא מושג ונודע אצלינו ע"י א"א אך רישא דיליה דלא אתלבש גו א"א לא אתיידע כי אפי' א"א עצמו לא ידע ליה וב' רישין שתחתיו שעמהם הם ג' רישין הנה הם כתר חכמה דא"א כנ"ל כי כתר וחכמה שבו נקרא כל אחד מהם בחי' ראש אבל מבינה דא"א ולמטה אינם מכלל הג' רישין הנ"ל וג' אלו נמנו ונתבארו כאן באד"ז ג' רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא והתחיל לבארם ממטה למעלה והתחיל ביותר תחתונה שבהם והוא חכמה דא"א. ואמר רישא חדא חכמה סתימאה דאתכסיא כו' ועליה ראש ב' והוא כתר דא"א וכנגדה אמר רישא עלאה קדישא עתיקא סתימאה דכל סתימין ועליה ראש הראשונה ועליונה שבג' והוא הנקרא עתיק יומין וכנגדה אמר רישא דכל רישא רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתיידע כו' נמצאו שהם י' ספי' נעלמות בתכלית ההעלם ומתלבש בתוכם הא"ס והם עתיק ורדל"א ותחתיו ט"ס מכתר עד יסוד ונקרא בשם א"א ובין כולם הם י"ס שהם שורש ומקור וחיות אל כל האצילות כולו. אמנם אלו הט"ס הנ"ל אשר הם למטה מן רדל"א הנה הם אותן הט' היכלין הנזכר פ' נח דס"ה ובסוף פ' פקודי דרס"ט ודרכ"ו וז"ל אר"ש ארימת ידי בצלו לעילא כו' וכדין דא נהירו דמחשבה דלא אתיידע בטיש בנהרא דפרסה ונהרא כחדא ואתעבידו ט' הילכין והיכלין לאו אינון נהורין ולאו אינון רוחין ולאו אינון נשמתין ולא אית מאן דקיימי בהו כו'. ולאלו הט' שמכתר עד היסוד שהם למטה מהאי רדל"א הנה הוא שקראה במקומות אלו ט' היכלין דלאו אינון רוחין ולאו אינון נשמתין גם אלו הט' נזכרו באדרא דרפ"ח ע"א פתח ר"ש ואמר אני לדודי ועלי תשוקתו וגו' עתיקא דכל עתיקין סתימאה דכל סתימין אתתקן ולא אתתקן כו' כד אתתקן אפיק ט' נהורין דלהטין מיניה מתיקונוי ואינון נהורין מתפשטין לכל עיבר כבוצינא דמתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר כו' ובביאור לשון זה נסתפקתי במה ששמעתי ממורי זלה"ה כי תחלה אמר אתתקן ואח"כ אמר אפיק נהורין דלהטין מיניה ר"ל כי אחר שנתקן עתיק ע"י התלבשות ז"ת בא"א (נ"א בז"ת דא"א) אז אפיק הני ט' נהורין דלהטין מיניה כי באמצעית העתיק הנ"ל אפיק נהורין הנ"ל שהם ספי' כתר דאצילות הנקרא א"א המתחלק לט' נהורין לבד. והנה אלו הט"ס דא"א הם ט' נהורין דלאו אינון רוחין כנז' במקומות הנ"ל. ופ"א שמעתי ממורי ז"ל כי הט"ס הנ"ל נתחלקו בג' חלקים כי הנה הג"ר שבהם שהם כח"ב נתפשטו בא"א וחג"ת בז"א ונה"י בנוקבא ובזה תבין למה בחי' מציאות או"א לא נזכר באדרא רבא אלא באחרונה באדר"ז כי או"א במזלא תליין וזה מה ששמעתי ממורי ז"ל בענין זה והוא דע כי הנה ביארנו תחלה כי הט"ס המקוריות (נ"א הנקודות) עם רדל"א והם י"ס מקוריות ושרשיות לכל האצילות אבל ענין מציאת ספי' המלכות לא נתגלה עדיין עתה אמנם נבאר תחלת הכל האי רדל"א ובזה תבין מעלת מלכות כי היא עטרה בראש צדיק והיתה לראש פנה ויהיה לעתיד אורה גדולה מן השמש והבן זה:

מ"ק סוד ז"ס (נ"א י"ס) דא"א איך נעשו מהם י' פרצופים שלמים כי כבר בארנו כי ג"ר דא"א נשאר למעלה בסוד רישא מגולה והנה בינה דא"א שהוא בצואר גרון שלו כנודע ממנו נעשה ב' כתרים לאו"א וחסד דא"א מתלבש באבא וגבורה באמא הנקרא בינה וז"ס אני בינה לי גבורה וחסד דא"א נחלק לב' פרצופים אבא וישראל סבא. וגבורה דא"א נחלק לב' בינה ותבונה הרי ד' פרצופים. ות"ת דא"א מאיר בזו"ן וזעיר אנפין הנקרא (נ"א בז"א ואז הז"א נקרא) ישראל כלול בו ג"כ יעקב והכל פרצוף א' וכן בנוקבא כלול לאה ורחל והכל פרצוף א' הרי ב' פרצופים כלילין בת"ת דא"א ועם הד' ראשונים הרי ו' ואח"כ מתחלקים ב' פרצופים הנ"ל לד' פרצופים כי נצח דא"א מתלבש בז"א הנקרא ישראל והוד דא"א מתלבש בלאה ויסוד דא"א מתלבש ביעקב ומלכות דא"א ברחל הרי ד' פרצופים ועם ו' הראשונים הרי י' פרצופים מז"ת דא"א. והנה המלכות דא"א לא היתה ניכרת כמבואר אצלינו בהקדמת ביאור אדר"ז כי לא היה בא"א רק ט"ס מכתר עד יסוד כי רדל"א הוא בחי' עתיק ונשאר א"א בבחי' ט"ס לבד אבל מן האור של התפשטות נה"י דע"י המתלבשין בא"א משם נעשה בחי' המלכות דא"א ונשלמו בו י"ס ובזה תבין איך לעולם בחי' המלכות גדולה מהזכר העליון ממנה ולכן נקראת עטרת בעלה:

מ"ב ע"ק הנזכר בזוהר היא בחי' נוקבא דעתיק הנעשה משם ב"ן ולא בבחי' דכורא הנעשה משם מ"ה (כי) א"א בירר משם ב"ן ה"ת דכתר לבד ונעשים נוקבא דא"א. אמנם א"א דכורא נעשה מחכמה כולה דמ"ה ואמנם מצב מעמדן הוא כן כי הזכר ונוקבא שניהן פרצוף אחד לבדו כמו בעתיק אלא שהזכר לוקח צד ימין כולו ויש בו פנים ואחור שלו לבד והנוקבא לקחה צד שמאל ויש בה פנים ואחור הכל שלה לבדה וענין זה הוא הרחק גדול והבדל

יותר מבעתיק כי שם בכל צד וצד נתחברו יחד הזכר והנקבה אב"א כנ"ל וא"א הזכר נפרד מהנוקבא כי כל פנים ואחור דדכורא הם בימין ופנים ואחור דנוקבא בשמאל אמנם הם מחוברים יחד בפרצוף א' בגוף א' והרי זה פירוד נוסף בא"א יותר מבעתיק הזכר שבו מן הנקבה שבו והנה המוחין דא"א נעשו ע"י נה"י דעתיק ואז היסוד דעתיק שיש בו בחי' דעת דא"א שהם חסדים דמ"ה וגבורות דב"ן ועומד בחזה דא"א ומסתיים שם ויוצאין החסדים דמ"ה דדעת דא"א מתוך יסוד דעתיק ומתפשטין בקו ימין דא"א יען כי הוא הזכר כנ"ל ויוצאין גם הגבורות ומתפשטין בקו שמאל דא"א כי היא נקבה כנ"ל ונמצא כי ביסוד דא"א (צ"ל בעתיק) כיון שהוא קו האמצעי מוכרח הוא שיתקבצו שם אורות זכרים ונקבות שהם (נ"א ששם) חסדים דמ"ה וגבורות דב"ן ואמנם כי המ"ה וב"ן כל א' יש בו חו"ג אמנם להיות שהמ"ה וב"ן דעתיק שהם זכר ונקבה עצמן הם מחוברים יחד בפרצוף א' ע"כ החו"ג דמ"ה נקרא ה"ח לבד והחו"ג דב"ן נקרא ה"ג אמנם בב' הקוין ימין ושמאל דא"א אינו כן רק החסדים דמ"ה מצד ימין והגבורות דב"ן צד שמאל:

פרק ג'

ונחזור עתה לבאר ע"פ סדר ששמעתי ממורי זלה"ה כי ענין זה הוא ששמעתי ממורי זלה"ה בפרטות יותר והרחבת דרושים כמ"ש בע"ה וזה החלי בע"ה. תחלה צריך לדעת כי אין האורות הנ"ל יכולין התחתונים לקבל אורם אם לא אחר התיקון שנתקנו בבחי' פרצוף כנ"ל וכמבואר אצלי באורך כי מתחלה היה אור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו וכאשר נתקנו שהוא בחי' פרצוף שלם שאז נמשך האור דרך מסכים והתלבשות בתוך הלבושים הנה נתעבה האור מעט וגם נתמעט ויצא ונמשך דרך נקבים וצינורות וחלונות דקים ושערות דקים מאד בסו' הפרצוף (נ"א כצ"ל ונתקן הפרצוף) ע"י ב' דברים אלו שהם התעבות האור וגם מיעוטו אז היה כח בתחתונים לקבל אור העליון והרי נתבאר לך ענין התיקון הנזכר בב' אדרות מה ענינו. ונתחיל לבאר סדר תיקונם הנה אותו ראש העליון דל"א הנקרא עתיק יומין הנה הוא הראשון שבכל י"ס הנ"ל הנקרא מקוריות ושרשיות לכל האצילות אמנם בראש זה אין בו תפיסה כלל ולא נוכל להרחיב בו הדיבור והביאור הצריך לו אבל דע שהנה הוא כלול מי"ס שבו שהם כחב"ד חג"ת נה"י והענין כי הנה כל אחד מהי"ס המקוריות והשרשיות הנ"ל כל א' וא' מהם כולל יו"ד כי כל דבר שנקרא ראש הוא כלול מי' והנה רישא עלאה כבר נתבאר שנקרא עתיק יומין וכלול מי' אמנם הט' ספי' אחרות חלוקים הם באופן זה כי כח"ב שבהם הם ג' רישין דעתיק שהוא א"א וחג"ת שבהם הם ג' רישין דז"א ונה"י שבהם הם ג' רישין דנוקבא דז"א אשר ענין זה תבין במה שהודעתיך כי ג' מוחין דנוקבא דז"א הם בחי' נה"י והבן זה מאד. והנה ההוא רדל"א הנה הוא מתלבש בא"א שהוא בחי' כללות אותן ב' רישין תתאין מאותן הג' רישין הנזכר באדר"ז כי נודע הוא שכל עליון וגבוה מחבירו הוא מלובש בתחתון כדי להאיר בו ולהחיותו וכבר הודעתיך לעיל כי אלו ב' רישין תתאין שבג' רישין הנ"ל הנה הם (סוד) כתר חכמה דא"א שהם ב' ספי' הראשונות מן הט"ס מקוריות ושרשיות כנ"ל ואלו התרין ראשין שהם כתר חכמה דא"א הנה הם בחי' גולגלתא ומוחא סתימאה דא"א הנזכר באדר"ז הנ"ל. ואמנם תרין רישין אלו מתחלקין ונעשין תלת רישין מלבד הרישא עילאה דל"א אמנם השנים לבדם נחלקים ונעשין ג' רישין וג' רישין אלו נקרא גולגלתא ומוחא ואוירא והם למטה מהאי רדל"א כנ"ל. לכן נבאר עתה המאמר הנ"ל שבתחלת אדר"ז דרפ"ח מאמר תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא וכו' וכבר נת"ל כי הם מתבארות שם ממטה למעלה והם רישא חדא הוא חכמה סתימאה שבא"א שבתוך הכתר שלו ולמעלה ממנו הוא ע"ק לכן אמר בה רישא עלאה לפי שהיא יותר עליונה מן האחרות הנ"ל והוא כתר דא"א הנקרא גולגלתא דיליה ולמעלה מכולם רישא דכל רישין וכו' והנה ביאור ג' רישין אלו הוא כי הנה בכל ראש וראש מאלו ג' צריך שיהיה בו בחי' כלים ובחי' עצמות ורוחניות שבו וכפי זה יהיה ו' בחי' וכל א' מאלו הו' בחי' מתחלק לג' אחרות ונמצא כללותן עולה ח"י אשר הוא סוד חי העולמים כי מאלו הח"י בחי' מתפשט החיות בכל העולמות כולם וגם בעולם אצילות. ועתה נבאר ח"י בחי' אלו בע"ה הנה רדל"א שהיא עליונה שבג' רישין אינו בכלל ג' רישין הנ"ל שהזכרנו עתה שנעשין ח"י בחי' כי רדל"א היא עליונה מאד ואין בנו רשות לבאר ענינה לפי שבתוך האי רישא מתלבש א"ס ואינו דומה אל ב' רישין תתאין מיניה לפי שאלו הב' רישין כל א' מהם יש בו בחי' כלי ובתוך הכלי יש בחי' הרוחניות והעצמות שבה ואח"כ הראש הב' בב' בחי' מתלבשות תוך הראש הג' בב' בחי' אמנם רדל"א שהוא בחי'

מלבוש לא"ס אינה מתלבשת תוך הראש הב' דוגמת הראש הב' המתלבש תוך הראש הג' כנ"ל כי ראש הא' אינו כך לגו מן הראש הב' רק למעלה ממנו כי לרוב רוחניותו כנ"ל אין ראש הב' יכול להלבישו וז"ש תלת רישין אתגלפין כו' וביאר כי הם בחי' דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא פי' כי ראש הב' הוא לגו מן הג' ומתלבש בתוכה כנודע אבל ראש העליונה עם הב' אינו בבחי' דא לגו מן דא רק בבחי' דא לעילא מן דא כי הראש העליונה נקרא רדל"א והוא לעילא מן ב' רישין הנקרא א"א ואינה מתלבשת כלל רק ז' התחתונים כנודע המתלבשין בא"א. והנה אריך אנפין הוא שם כולל ב' רישין דהיינו כתרא ומ"ס שאלו הם ב' רישין שתחת רדל"א והנה כל ראש צריך שיהיה כלול מי' ולכן מתחלקין לב' בחי' והוא כי כל א' מב' יש בו בחי' י"ס כי בכתר יש י"ס וכן בחכמה סתימאה הנקרא רישא ממש והענין הוא כי הראש הראשונה שבהם הוא בחי' כתר ויש בה י"ס כנ"ל והנה הוא מסבב את מ"ס ונקראת גולגלתא באדרא וכן מלת כתר מלשון כותרת ר"ל מקיף כי גולגלת מקיף המוח ובתוך הגולגלת הזה יש בתוכו בחי' מוח סתום מאד מלבד מ"ס דא"א שהוא תחת י' דכתר לכן המוח הזה עליון מאד וסתום ונקרא בשם אוירא עלאה כנזכר בב' אדרות ובספ"ד והאי אוירא הוא בין גלגתא לקרומא דחפיא עליה דחכמה דמ"ס ואתקרי בספ"ד בפ"ק קרומא דאוירא דאזדכך כו' ולמטה ממנו יש בחי' חכמה דא"א נקרא באדרא מ"ס דעתיק והנה המוח העליון ההוא שבכתר א"א הנקרא בשם אוירא אע"פ שבערך כתר עצמו הוא נקרא בשם מוח שבו עכ"ז הוא נעשה גלגלתא ממש בערך חכמה דא"א שהוא מ"ס דא"א וע"כ גם המוח העליון ההוא הנק' אוירא נק' גם הוא רישא ממש בערך החכמה מ"ס דא"א והרי נתבאר איך הב' רישין שהם כ"ח שבו נכללין בג' רישין ממש והם כתר רישא עלאה ואוירא רישא תניינא ומ"ס רישא תליתאי מלבד רישא דל"א הנק' ע"י שאע"פ שבאדרא נקרא הכתר וחכמה דא"א בבחי' ב' רישין בלחוד עכ"ז הם ג' רישין ממש אשר אין מכללם רדל"א:

פרק ד'

ועתה נבאר ג' רישין אלו אשר נקראו באדרא ב' בחי' ב' רישין לבד כנ"ל הנה לעיל ביארנו כי כל ראש וראש מאלו הג' רישין אשר כללותן ב' רישין בלחוד הנה כל אחד מהם יש בו עצמות וכלים והם ו' בחי' וכל בחי' מהם כוללת ג' הרי הם כולם ח"י בחי' כנ"ל אשר אין הרדל"א נכלל בכללותן כלל ועיקר. ואמנם למטה בסדר התלבשות רדל"א הנקרא ע"י בתוך (נ"א בערך) רישא דא"א יתבאר איך האי רישא תניינא הנקרא אוירא דיתבא על האי מ"ס שהיא רישא ג' דא"א הנה היא נמשכת מבחי' האי רדל"א דעתיק יומין שלא יכלה להתלבש באריך אנפין ואחזי נהוריה בהאי רישא כו' הנקרא אוירא והבן זה ועיין למטה מה ענין האי אוירא ונבאר תחלה בחי' העצמות אשר בג' רישין אלו שהוא הרוחניות שבתוך כל אחד ואחד מהם מתחלק כ"א וא' מהם לג' בחי' נמצא שהם ג' בחי' כ"א וא' מהם ג' ג' ובין כולם ט' בחי' של עצמות וכנגדן ט' בחי' אחרות בסוד הכלים שלהם ובין כולם הם ח"י בחי'. ונתחיל בענין ט' בחי' העצמות שהם ג' ג' והנה סבת היותן בחי' ג' הוא לפי שכבר נתבאר אצלינו שכל בחי' אורות עליונים יש בהם ג' בחי' א' הוא או"פ ועליו יש אור עליון ממנו הנקרא או"מ עליו ועליהן אור עליון וגדול משניהן והוא מקיף לשניהן והנה ג' בחי' אלו הם ג' רישין הנ"ל כי רישא עלאה דעתיקא שהוא כתר הנקרא גולגלתא דא"א הוא מקיף עליון הגדול מכולם ותחתיו יש רישא תניינא הנקרא אוירא והוא מוחא בערך הגולגלתא הנ"ל וגם הוא נעשה גולגלתא בערך רישא תליתאי הנקרא חכמה כנ"ל וזו הרישא תניינא הנקרא אוירא הוא מקיף קטן שהוא מקיף לאו"פ ותחתיו יש רישא תליתאי הנקרא מ"ס דא"א הנקרא חכמה דא"א והוא סוד או"פ והנה אלו הג' רישין הם בחי' נר"ן שבא"א כי גולגלתא הוא נשמה ואוירא הוא רוח וחכמה סתימאה היא נפש. ואחר שנתבאר ג' רישין אלו בכללות נבאר כ"א מהם בפרטות והוא כמ"ש בסוד הכללות שהם ג' בחי' וגם כ"א וא' מאלו הג' כלול מג' בחי' אלו ג"כ וזהו פרטן. הנה ברישא עלאה הנקרא נשמה ונקרא כתר דא"א ונקרא גולגתא דיליה ונקרא או"מ הגדול הנה יש בו ג"כ ג' בחי' אלו עצמן והם או"פ שבו ואו"מ שעליו ואו"מ עליון משניהן ושלשתן נקרא נשמה בערך כללות ונקרא או"מ הגדול ונקרא כתר א"א ונקרא גולגתא דיליה והנה

ג' בחי' אלו הנקרא נשמה הנה הם ג' שמות הוי"ה וכ"א מהם הוא במילוי יודין כי גם כלל זה יהיה בידך שכל בחי' הנשמה הוא הוי"ה דיודין. אמנם ההפרש שיש בג' הויות האלו דיודין הוא בענין הנקודות שבהם והענין הוא כי גם כלל זה יהיה ביד שבא"א כל הויות שבו הם בסוד מילוין וגם בסוד נקודות כי כולם מלאים ומנוקדים אבל ההפרש שבהם הוא בענין סדר הניקוד איך הוא כי הנה בחי' רישא קדמאה אור הפנימי הוא שם כזה יוד הי ויו הי ואינו מנוקד רק בד' אותיות הפשוטות בלבד שבו כזה שהם חולם ביו"ד וצירי בה"י וקמ"ץ בוי"ו וציר"י בה"י וניקוד זה הוא כפי תנועת האותיות כנודע בספרי המקובלים. והנה יש אור ב' המקיף עליו והוא הוי"ה במילוי יודין ג"כ כזה יוד הי ויו הי אמנם מנוקדת בכל י' אותיותיה בניקוד הנ"ל כי ג' אותיות יוד יש בו ג' נקודות חולם ובב' אותיות ה"י יש בכ"א מהם צירי ובג' אותיות וי"ו ג' קמצין תחת כ"א מהם נקוד קמץ ובב' אותיות ה"י יש תחת כ"א מהם צירי. עוד יש אור ג' המקיף על שניהן והוא ג"כ הויה במילוי יודין יוד הי ויו הי אמנם אופן הניקוד הוא כי בד' אותיות הפשוטות הם מנוקדים ע"ד התנועות האותיות חולם צירי קמץ צירי וששה אותיות אחרות של המילוי כולם מנוקדים בקמץ תחת כל אות מהם והרי נתבאר ג' הויות שיש ברישא עלאה הנקרא כתר גלגלתא דא"א והם בסוד או"פ ומקיף ועוד מקיף אחר על שניהן אמנם בערך הכללות של שאר רישין כל ג' בחי' אלו אינם רק בחי' אור המקיף העליון שבכולם והוא נשמה. רישא תניינא והוא הנקרא אוירא יש בו ג"כ ג' הויות של שם ס"ג גם כן על דרך הנ"ל ממש ובנקודים הנ"ל כזה יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי אלא שבמקום כל נקודת ציר"י יש נקודת סגול תמורתן ושלשתן או"פ ומקיף ומקיף לשניהן בבחינת הפרטות אבל בערך הכללות כל ג' בחי' אלו אינם רק בחי' אוה"מ הקטן שעל הפנימי והוא רוח. רישא תליתאי והוא הנקרא חכמה מ"ס דא"א ויש בה ג"כ ג' הויות אחרות כזה יוד הא ואו הא יוד הא ואו הא יוד הא ואו הא במילוי מ"ה דאלפי"ן בנקודת הנ"ל של רישא תנינא שהם סגול במקום ציר"י ועוד נוסף באלו שינוי ב' והוא כי גם במקום ניקוד קמץ הם באלו ניקוד פתח תמורת הקמץ ושלשתן או"פ ומקיף ומקיף לשניהם בבחי' פרטיות אבל בבחי' הכללות כל ג' בחי' אלו אינם רק בחי' או"פ בלבד שבג' רישין הנ"ל וג' רישין הכלולין מן ט' בחי' הם בחי' נר"ן שבא"א כנ"ל והויות הנשמה במילוי יודי"ן שהוא ע"ב והויות הרוח במילוי ס"ג והויות הנפש במילוי אלפין ואמנם הפרש נקודתן כבר נתבאר לעיל וכל אלו הם ט' הויות של העצמות והרוחניות שבתוכן ועוד יש ט' בחי' אחרות דאהי"ה הנקרא כלים שלהם שבתוכם מתלבשים הט' הויות של העצמות והם ט' שמות של אהי"ה והם ממש ע"ד מילוי הט' הויות של העצמות הרי בין כולם ח"י שמות שהם ח"י העולמים כנ"ל ג' כלים של רישא קדמאה כזה אלף הי יוד הי אלף הי יוד הי אלף הי יוד הי ג' כלים דרישא תנינא כזה אלף הי יוד הי אלף הי יוד הי אלף הי יוד הי ג' כלים דרישא תליתאי כזה אלף הא יוד הא אלף הא יוד הא אלף הא יוד הא:

פרק ה'

והנה בזה תבין מאמר באדרא דף קכ"ח ע"ב האי גלגלתא חוורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפין דא בסטרא דא ודא בסטרא דא כו' ושם דקכ"ט ע"א אמר וז"ל י"ג נימין דשערי קיימי מהאי סטרא ומהאי סטרא וכאן באדר"ז דרפ"ח ע"ב אמר בגין דהאי חכמה סתימאה ביה אתפרש ג' זימנין לד' ד' כו'. והרי בג' מקומות אלו מצינו בחי' י"ג וצריך להבין מה ענינם אבל הביאור הוא במה שנת"ל כי ג' מיני הויות של העצמות יש בג' רישין שכל ראש משלשתן יש בה ג' הויות משונות כי ג' הויות עליונים דרישא עלאה הנק' גולגלתא דא"א הם במלוי יודי"ן הנקרא ע"ב ובהם י"ב אותיות הפשוטות שבהן עם כללות שלשתן הרי י"ג וכן ג' הויות אחרות ברישא תניינא הנקרא אוירא במלוי ס"ג והם י"ב אותיות ועם כללות השם בעצמו הרי י"ג וכן ג' הויו"ת אחרות במילוי מ"ה דאלפי"ן ברישא תליתאי הנקרא מ"ס ובהם י"ב אותיות ובכללות השם בעצמן הרי י"ג והרי נתבאר ג' בחי' של י"ג י"ג י"ג הנזכר בב' אדרות. ונבאר הענין הנה הראש עליון הנקרא גולגלתא רישא חוורא הוא סוד הכתר דא"א ויש בו י"ג תיקונים שהם י"ג אותיות שבג' הויות שבו כנ"ל עם כללותן והם י"ג הנזכר באדרא נשא דקכ"ח ע"ב וז"ל האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר לי"ג עיבר גליפן הענין הוא כי האי רישא חוורא יש בה י"ג תקונין דמתפשטין בה מהאי חוורתא דיליה והוא בחי' הלבנונית שיש בגולגלתא בין שער לשער כנזכר שם וסודו הוא כי השערות עצמן הם בחי' צורת אותיות הנכתבות בדיו והלבנונית הוא בחי'

הנייר והקלף הלבן שעליו כותבין האותיות ויש בחינת שערות מעולין מן הלבנונית ויש בחי' אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות כמ"ש במ"א בענין היחודין ביחוד ה'. וזהו טעם שמן החוורתא מנהורא דיליה ירתין צדיקייא ת' עלמין דכסופין ומן השערות יונק הז"א עצמו ולמטה בע"ה נבאר איך ע"י מתלבשין ז"ת דיליה ברישא דא"א ונ"ה שלו מתלבשין בב' בחי' של א"א והם ב' אזנים וב' עינים שבו. והנה בב' בחי' אלו אין שער גדל בהם אמנם כאשר אורם חוזר מתתא לעילא דרך האי קרומא דאוירא דא"א אשר שם מתלבש ת"ת דע"י שהוא בחי' ו' כנודע אז ההארות ההם יוצאין על הגלגלתא דא"א ונעשין נימין ועשרות כדמיון צורת ווין כי השערות יוצאין מבחי' נ"ה הנקרא ווי העמודים והבן זה ולכן מכח אלו בחי' נתהוו ב' בחי' ברישא עלאה דא"א בגלגלתא והם החוורתא והשערות זה בבחי' כתיבת אותיות עצמן וזה בבחינת הקלף והנייר הלבן הסובל הכתב עליו. והנה זאת החוורתא מתחלקת לי"ג ארחין כי כבר בארנו לעיל שיש בהאי רישא חוורתא ג' הויות ובהם י"ב אותיות ועם הכולל הרי י"ג והם מתחלקין באופן זה כי באחורי רישא יש הוי"ה א' ובה ד' אותיות ובצד הפנים יש ב' הויות בב' הלחיים זו מצד זו וזו מצד זו והחוטם מפסיק ביניהן והרי הם ג' עיבר ובכל עיבר ד' אותיות הוי"ה א' וכבר נת"ל כי אין אנו מונין אלא אותיות הפשוטים אבל הם ממולאים במילוי יודין והנה בעיבר האחור יש שם ד' חוורתא כנ"ל שהם ד' אותיות הוי"ה א' שהם ממולאים ביודין והנה הם נמשכין מצד ב' בחי' נ"ה דעתיק יומין המתלבשות בב' אזנים ובב' עינים דא"א כנ"ל והרי הם ד' שהוא ב' אזנים וב' עינים וכנגדן הם ד' חוורתא בצד אחורי רישא ולכן אמרו שם באדרא קכ"ח ת' אלף עלמין אתפשט חוורא דגלגלתא דרישא ואין כל החוורתא נכללין בהם כי הרי הם י"ג חוורתא כנזכר שם אח"כ האי חוורתא גלגלתא חיוורא דיליה אנהיר לי"ג עיבר כו' אמנם הת' אלף עלמין הם אותן ד' חוורתא שבאחור לבד שכ"א מהן עולה לחשבון ק' אלף עלמין. והטעם הוא לפי שהנה הם הוי"ה א' במילוי יודין ויש בה ד' יודין וכל י' כלול מי' הרי הם ד' מאות אמנם להיותם בסוד א"א הם עולין לחשבון גדול בסוד ת' אלף כמבואר אצלינו שיש חשבונות בא"א והוא בסוד אלפים ובאו"א הם מאות ובזו"ן הם בסוד עשרות ואחדות והנה אלו ד' חוורתא שבצד האחור יורדין דרך שם ונמשכין עד י"ג נימין דשערי שנבאר למטה בע"ה שהם נמשכין ג"כ דרך אחורי הראש והוא סוד הלבנונית שבעורף א"א דוגמת מה שכתוב בענין כתר דז"א וע"ש היטב וזה הלבנונית מתפשט שם באחוריים דא"א ע"ג כתפין דיליה עד מקום שמתחיל רישא דז"א כמ"ש בע"ה לקמן ענין זה ודרך האי חוורא מתפשט השפע ונמשך לרישא דז"א ומאיר בו אמנם דרך הצדדין אינם מתפשטים כנזכר שם דשערוי סליק מבתר אודנין בגין דלא לחפייא עלייהו ואינם מתפשטים רק דרך האחור ע"ג ב' כתפין כנ"ל. והנה נבאר תחילה ענין ט' חוורתא האחרים הנמשכין מצד הפנים דא"א מה ענינו ואח"כ נחזור לבאר ענין המשכות אלו הד' חוורתא דאחורי רישא (דשערי) דע כי אותן הט' חוורתא האחרים שמצד הפנים דא"א הם נמשכין ויורדים ג"כ דרך הפנים עד רישא דז"א ושם מתחברים בדיקנא דז"א ואז נעשים לו ט' תקוני דיקנא כנזכר שם בט' תיקונין אתתקן דיקנא דז"א כו' וכאשר נמשכין גם אותן הד' חוורתא דרישא דאריך אנפין דרך אחור עד רישא דזעיר אנפין [אז נגמרין ונעשים בזו"ן י"ג ת"ד] כמו שיש בדיקנא דאריך אנפין כמבואר אצלינו בכוונת ויעבור שהם י"ג כו' עוד יש מציאות אחר להעשות י"ג תיקונים בדיקנא דז"א והוא בזמן שמתעלה ועולה ז"א אל מקום או"א כי אז נכלל ז"א בד' תיקונין בתראין דדיקנא דא"א כי שם מקום מעמד או"א ואז בעלות שם ז"א יש לו ג"כ ד' תיקונים אחרים ואז נשלמים בו י"ג ת"ד כמו א"א. ובאדרא קכ"ח אז מנהירו [דהאי חיוורתא] דילהון ירתין צדיקייא ת' עלמין כנז' שם ומנהירו דהאי חיוורא ירתי צדיקייא ת' עלמין דכסופין הה"ד ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר כי אע"פ שבהיותם למעלה בא"א הם בחשבון גדול של ד' מאות אלף הנה ברדתן למטה הם אז בחשבון מועט ואינן רק ד' מאות לבד ומהם נהרין צדיקייא בעלמא דאתי וז"ס ארבע מאות שקל כסף כי הנה הוי"ה זאת הוא במילוי יודין שהם גי' ע"ב וגי' חסד שהוא כסף כנודע ולכן הם בחי' שקל כסף. ועוד כי הנה כסף הוא לבן והוא סוד חוורא דרישא שמשם נמשכים אלו הד' חוורתא והיותן חשבון ת' כבר בארנו שהוא להיות במילוי הוי"ה זו ד' יודין וכ"א מד' יודין כלול מי' הרי ת' והם ב' אותיות ש"ק מן שקל והוי"ה עצמם גי' כ"ו ועם ד' אותיות הרי ל' מן שקל וזהו ענין ד' מאות שקל כסף עובר לסוחר הוא גלגולת הנקרא כתר הסובב הראש תרגום סביב סחור. וזהו עובר לסוחר הוא הכתר:

מ"ב ד' כללים כלל א:

הנה א"א יש לו שערות רישא שהם חוורתא והנימין הנמשכים מאחוריו ויש לו שערי דיקנא הנמשכין מלפניו. ומקום סיום ב' בחי' אלו הם עד טבורא דלבא כנזכר באדרא וביאור טבורא דלבא הוא שת"ת דא"א נקרא לב ונקודה מחציתו נקרא טבורא דלבא כי טבורא דגופא הוא בסוף ב' שלישים של ת"ת והנה גופא דיליה מן הגרון עד חצי ת"ת מתלבש א"א ע"י או"א אך ב' בחי' שערות הנ"ל מלבישין לאו"א מבחוץ מאחוריהם ומלפניהם ונמצא שב' בחינת שערות מגיעין עד טבורא דלבא שהוא חצי ת"ת ומסיים שם וגם שם מסתיימין או"א ומשם ולמטה מלביש ז"א את שארית א"א (ואו"א) ונמצאו ב' בחי' שערות אלו מגיעין עד רישא דז"א פנים ואחור ואינם נכנסין בו כי אינם ארוכים ואין שיעורן אלא עד שם בשוה ומהם נמשכין חיות ושפע אל שערות דרישא דז"א. שאע"פ שהם שערות והם דינין עכ"ז להיותן שערות דא"א הם יותר רחמים גמורים מן הרחמים דז"א ומשם ולמטה ז"א אין לו שערות חופפין עליו לא מפנים ולא מאחור כמו או"א. וז"ס ואנכי איש חלק בלא שערות דא"א להלבישו אמנם השערות מהם יונק ז"א עצמו אך החוורתא מנהירו דילהון ירתין צדיקיא ת' עלמין דכסופין דעלמא דאתי וכבר נתבאר במ"א שבבחי' א' השערות מעולים מן החוורתא ובבחי' אחרת הוא להיפך ודע שאין נמשך אל הז"א משום א' מן החוורתא רק מחד ארחא דאזיל בפלגותא דשערי ומשם נמשך אל ארחא אחרא דרישא דז"א בפלגותא דשערי ג"כ ומד' חוורתא נשלם י"ג תקונים כנודע וט' חוורתא דפנים נעשה בז"א ט' תקונים ככתוב אצלינו במ"א:

כלל ב:

דע כי ברישא דז"א שם שורש הקליפות הנאחזין בשערות השחורות שלו אך רישא דנוקבא שורש הדינין לבד ואין נאחזין שם הקליפות והם אדומים והסברא נראה להיפך והטעם כי ראה מאציל שאם שורש הדינין היה ברישא דז"א היו דינין קשים עד מאד כי דינין דדכורא קשין ותקיפין ברישא כי הם מוחין מבחי' נה"י דתבונה נוקבא והיו הדינין קשים מתגברין ונאחזין שם מאד וכן אם היה שורש הקלי' למטה ברישא דנוקבא אשר כל הקלי' סובבים אותה בסוד כששונה בין החוחים היו נאחזין שם תמיד והיה העולם חרב ולכן ראה המאציל העליון בחכמתו לשנות הסברא והיו שורש הקלי' יונקים מרישא דדכורא אשר האור בא עליהם מרחוק ואין יכולין להתאחז שם כמו אם היו למטה ברישא דנוקבא וכן שורש הדינין למטה בראש הנוקבא אשר מוחין דילה מנה"י דז"א זכר אשר שם החסדים מגולין והם נייחין ברישא ובזה יהיו הדינין ממותקים:

כלל ג:

והנה השערות רישא דא"א לבנות כעמר נקא ושל ז"א שחורות כמ"ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב ושל נוקבא אדומים כארגמן כמ"ש ודלת ראשך וסימנו אש"ל "אדום "שחור "לבן מתתא לעילא וז"ס ויטע אש"ל בבאר שבע כי ע"י המים מדת אברהם צומחין שערות הנקרא אש"ל:

כלל ד:

שערות הראש מן הכתר שהוא אריך אנפין שנתלבש בו החסד דע"י לעולם ואפי' בא"א הוא חסד ושערות דדיקנא מצד החכמה שנתלבש בה הגבורה דעתיק לעולם אפי' בא"א הוא גבורה ולכן שערי דרישא שעיעין ושל דיקנא קשים יותר:

פרק ו'

אמנם מציאת ז' תקוני גולגלתא דא"א הנזכר בספ"ד הם כך. גלגלתא א' טלא דבדולחא ב' קרומא אוירא ג' עמר נקא ד' רעוא דרעוין ה' פקיחא עלאה ו' תרין נוקבין דפרדשקא והוא חוטמא ז' והנה כבר נתבאר במ"א כי סוד ההוא רדל"א מתלבש בא"א וכל דבר שהוא גבוה מחבירו מתלבש בחבירו להאיר בו ולהחיותו. והנה דע כי סוד ההוא רדל"א הוא מתלבש בכתר וחכמה דא"א שהוא כללות הב' רישין כנ"ל ותחלה נבאר איך הוא מתפשט בב' רישין אלו ואמנם כבר ידעת כי לעולם כשהגבוה מחבירו מתלבש בתחתון כנ"ל הנה אין כח בתחתון לסבול אורו רק מז"ת שבו לבד כי ז"ת דרדל"א שהם מחסד עד מלכות שבו הם מתלבשין בב' רישין תתאין דא"א ומאירין בו. כיצד דע כי חסד שברישא עלאה הוא מתפשט ומאיר בגלגלתא וגבורה במוחא כי אלו הם סוד הב' רישין תתאין כנ"ל ובזה תבין איך הכתר רחמים גמורים אך החכמה יש בה דינים רק שהם נכפין במקום הזה ואתכפיין תמן וזהו מ"ש החייט בס' מנחת יהודה כי חכמה הוא דין והבן זה מאד. וזהו מאמר הזוהר קכ"ח מוחא דשקיט ויתיב ושכיך כחמר טב על דורדייא כי הוא סוד יין על שמריו רק שהם נכפין כאן והת"ת הוא מתלבש בהאי קרומא דאוירא שהוא

תיקון הג' שהוא סוד רקיע המבדיל בין מים למים והוא נתון בין גלגלתא ומוחא שהם ח"ג והקרום בנתיים והוא סוד ת"ת המבדיל בין ח"ג ומכריע בנתיים ונ"ה יש בהם ב' בחי' א' הוא סוד היותן סתומים שהם סוד תרין ביעין דדכורא והרמז להם הם ב' אזנים דעתיקא ולהיותן ב' ביעי שהם סתומים לכן לא נזכר אזנים כלל בעתיקא לא באד"ר ולא באדר"ז ולהיות שלעולם נצח כלול בחסד והוד בגבורה לכן נ"ה אלו רמוזים בגלגלתא ומוחא וטמירי תמן ולהיות שלעולם נ"ה הם סוד הדינין כולם כנזכר פ' צו בסוד וערבי נחל ולכן מתפשטין מהם השערות שהם סוד הדינין כנודע ולכן סודם הם אור חוזר הוא ממטה למעלה כי יוצאין מנ"ה ולמעלה על הגלגלתא ומשם יוצאין. ולהיות ששרשם מן האזנים שהם נ"ה לכן צריך לבער שערי מעל אודנין והבן זה כדי שלא יהיה להם כח וחוזק גדול ואמנם בחי' אלו הם למעלה מן היסוד כי אלו ב' אזנים ויסוד דנוקבא ודכורא דעתיק שניהם במצח כמ"ש כי כמו שבמצח דז"א הוא יסוד דאו"א כן במצח דא"א הוא סוד היסוד דרדל"א לכן נ"ה (ר"ל אלו הב' ביעי שהם נ"ה הסתומים) אלו מתגלין במצח כי הם יריקו השפע ליסוד ולכן יש במצח סוד הדינין כנודע כי כ"ד בתי דינין במצח ז"א מיסוד דאמא אשר שם רק שבכאן בעתיקא הם נכפין ולכן מצח ונצח כולא חד באתוון רצופים כנ"ל כי הלא נ"ה הם גלוים ביסוד. ואמנם ב' הבחי' שבב' (פרקין תתאין) דנ"ה שהם סוד הירכים שהם תחת היסוד הם ב' עינים והיסוד מקומו במצח ולכן תמצא כי כמו שהחסד הוא גנוז ונחית בפומא דאמא גם חסד עלאה דרדל"א נחית הכא במצחא ששם הוא היסוד ושם מתגלה כח האי טורנא נאה בסימא ונקרא רצון כי נמשך מן החסד דרדל"א וז"ש באדר"ז מצחא דמתגליא בע"ק רצון עיקרי דהא האי רדל"א פשיט חד טורנא נאה כו' ואמנם המלכות מקורה בחוטם וז"ס ותהלתי אחטום לך כי לעולם תהלה במלכות רק שהיא המלכות דרדל"א. הרי ביארתי לך אך ז"ת דרדל"א הם גנוזים בא"א בסוד ז' תקוני דגלגלתא הנזכר בריש ספ"ד שהם ג"ט קע"ר פ"ח א' גלגלתא ושם חסד ב' טלא דבדולחא והוא מוחא ושם גבורה הג' קרומא דאוירא ושם הת"ת הד' עמר נקא ושם נ"ה הה' רעוא דרעוין והוא המצח ושם הוא יסוד הו' אשגחא פקיחא והם ב' בחי' ירכים נ"ה כי עמר נקא סוד אודנין (ר"ל אלו ב' ביעי שהם נ"ה) ואלו ב' ירכין סוד עיינין הז' ב' נוקבא דפרדשקי ושם המל'. אמנם סוד הדעת דרדל"א הוא גנוז מאד ולכן הוא בסוד הפה דע"ק הנזכר בזוהר דעת גניז בפומא אך ג"ר שלו הם בסוד אור המקיף כי אינן יכולין להתלבש כנ"ל. בינה דעתיק לא נתלבשה כלל אמנם נמשכת הארה ממנה מבחוץ עד מצח דא"א גם ברישא דא"א הוא דעת דידיה ובתוכו יסוד דעתיק וגם יוצא הארה מיסוד הנ"ל ובוקע ויוצא לחוץ ופוגע באור בינה דעתיק אשר בחוץ ומכים זה בזה וזה שבפנים יוצא לחוץ וזה שבחוץ נכנס לפנים ואז הארה ההיא נמשכת עד למטה עד מצחא דאו"א מבחוץ ומאיר במוחין דילהון ומשם נמשכין עד מצחא דז"א ומתכפיין הדינין והגבורות ששם מכח עטרא דגבורה ששם בדעת תוך מצח דז"א ומתבסמין ומשם נמשכת עוד הארה ההיא עד עיינין דז"א ואז יכול להגביה עיניו ולהסתכל במצח דא"א ויורד לו משם אור גדול אח"כ. והנה ברדת כל אלו האורות מבינה דעתיק כנ"ל בהכרח הוא שאור החכמה דעתיק תהיה נעלמת בתוך הארת הבינה ומאירה גם היא עד למטה במצחא ע"ד הנ"ל כי יש שם חכמה דז"א ומקבל הארה הנ"ל. ודע כי כבר בארתי לך כי כללות רדל"א אחזי נהוריה בהאי אוירא שבין גלגלתא ומ"ס וסוד האי אוירא הוא סוד הנזכר בס"ה בכ"מ יהי אור יהי אויר כי יצאה י' מאויר ואשתאר אור לכן הקרום מפסיק בין האי אוירא למ"ס כדי שיוכל לסובלו. והנה כל ז"ת אלו בגלגלתא דא"א בז' דיליה והנה כל ז' אלו דגלגלתא הם נמשכין מצד הגולגלת שהוא הכתר שהוא תמיד כמו כותרת מקיף אל המוח אך המ"ס הוא נגלה ומתפשט בסוד דיקנא דעתיקא ולכן דע כי ב' רישין אלו שהם גלגלתא ומוחא כ"א מתפשט אל י"ג כי הם י' והם י"ג. והענין הוא כי מ"ס מתפשט בי"ג ת"ד כמ"ש והגולגלת מתפשט בי"ג ג"כ כי כל רישא צריך שיהיה כלול מי"ג והנה כבר ידעת כי ב' אזנים ב' עינים ב' נוקבי דפרדשקי בעתיקא כולן נחשבין לא' לבד וסדר הי"ג דגלגלתא שבהם מאירין ז"ת דעתיק סדרן כך כי כתר גולגלתא חו"ב ב' אזנים דעת מוחא (מצחא) ח"ג ב' עינים ת"ת החוטם קו המישור נ"ה ב' שפוון יסוד לשון מלכות פה וב' לחיים הם תרין תפוחין הרי לך י"ג כלולים בגולגלת. והנה כ"א מן הפרצופים בין א"א בין או"א בין זו"נ כולם יש בהם י"ג כי אחר שכבר ידעת שאין העליון מתלבש בתחתון רק ז"ת שבו וצריך שיהיה בתחתון סוד ג' אחרים לקבל מג"ר איזה צד הארה ולכן הם הולכים כולם על סדר י"ג י"ג. ודע כי הנה מעתיק נמשכו נר"ן לא"א ולכן נאצלו ונתלבשו ז"ת בו כנ"ל כי ה' אחרונה נקרא נפש ו' רוח אמנם הנשמה

הוא מג"ר ומרוב אורם אינה יכולה להתלבש בא"א כי אם נשארה למעלה בסוד מקיף לכן הוצרך להתלבש דעת שלו בא"א בסוד הנשמה וז"ס שרמזתי לך אוירא יתיב על האי קרומא דחפיא על מוחא כי הוא סוד הדעת המתגלה שם ועכ"ז היה שם מכוסה מאד והוצרך להתגלות יותר בפומא כנ"ל ועכ"ז הוא סתום עדיין דביה אבהתנא עתידין למלבש [נ"א להתלבשה בה] ודע כי כבר בארנו כי אותו קרומא דאוירא הוא סוד ת"ת [דע"י והנה ת"ת] נקרא וי"ו וכבר ידעת בתיקונים שכל נימין ושערות הם סוד ווי"ן גם ידעת כי הווי"ן הם לעולם סוד נ"ה הנקרא ווי העמודים כי נ"ה הם סוד ווי"ן היוצאים מת"ת ו' הגדולה. והנה בזה תבין איך י"ג נימין דשערי נפקי מקרומא דאוירא שהוא הת"ת והם נ"ה עצמן שהם רמז אל אינון עמר נקא דתליין בשיקולא וז"ס אלה המלכים לפני מלוך מלך וגו' כי הלא מלוך מלך לבני ישראל הוא סוד התקון כנודע שהנה ע"י שערות מתעבה האור ויש כח במלכים הנ"ל לקבלו והבן וראה כי עמר נקא הוא התיקון הד' מז' דגלגלתא הנזכר בריש ספ"ד והם סוד הנקרא בני ישראל שהם נ"ה וזהו לפני מלוך א' מלך ב' לבני ג' ישראל ד' כי כשבא תיקון ד' שהוא בני ישראל שהם השערות היה כח לקבל האור ע"י השערות וסוד ווי"ן אלו בארנו באד"ר ד' קכ"ח תאנא בגלגלתא דרישא תלייא אף אלפין רבוא רבבן ע"ש:

פרק ז'

והנה כבר נתבאר כי ז"ת דעתיק הנה הם מתגלין בז' דגלגלתא דא"א והוא סוד הנזכר בזוהר עתיק יומין פי' שאין מתגלה רק בחי' יומין שהם ז' ימי בראשית ז"ת דיליה ובכ"מ פי' עתיק יומין הם ז"ת המתגלין בז' דגלגלתא ובערך שהוא מתלבש בא"א כתיב ביה ושער רישיה כעמר נקא ואע"פ שאין זו ראשו ממש רק שמתגלה בכאן. ודע כי אע"פ שכל אלו הם שערות בסוד שורש הדנין עכ"ז הנה הם יותר רחמים מרחמי ז"א ולכן מאלו השערות נמשך השפעה לז"א ואינן מגיעין רק עד רישא דז"א ולא יותר ושאר כללות הז"א הוא חלק וז"ס ואנכי איש חלק כמ"ש בסוד שק ואפר (ז"א מאירין בו כמה מיני אורות במוחין דיליה א הוא שמתפשטת הארה מהחסד העליון שמתלבש בכתר דא"א ומשם מתפשטת עד מזל הי"ג דאריך ומשם מתפשט עוד הארה ההיא עד הדעת שבין או"א ומיחד אותן ואז בכח הזה נעשה מוחין דז"א המתלבשין בנה"י אמא ב' הארה נמשכת ממ"ס דא"א ויורדת דרך שערות דרישא ודרך שערות דדיקנא דא"א ג"כ ונמשכין עד דיקנא דז"א ומאירין במוחין דיליה ג' הארה יוצאת מיסוד דעתיק אשר תוכו (מ"ס פנימים) מוחא דדעת דא"א ובוקע מצח דא"א ויוצא הארה עד מצחא דז"א ומאיר במצחא דיליה בפנים של המוחין בתוך מצחא דיליה ואז מתבטלין כל הדינין שבמצח (נ"א שבמוחין) דז"א). והנה לעיל נתבאר כי החוורתא מתחלקים לי"ג ארחין והד' לבדה שהם אחורי הראש הם נמשכין עם י"ג נימין דשערי דרישא הנמשכין אחורי הראש עד רישא דז"א ומשם יורד השפע לרישא דז"א הנה א"כ כי או"א מושפעים מסוד מזלא דע"ק כי הם נמשכין ממ"ס חכמה דכתר והז"א מושפע יותר מלמעלה מכתר דא"א שמשם נמשכין י"ג חוורתא ומפאת בחי' זו הוא יותר מעולה הז"א לפעמים מאו"א אך להיות כי אין יורד לו השפע רק דרך או"א בבחי' זו הם גדולים ממנו. וז"ס הנרמז באדר"ז רצ"ב או"א מהאי מוחא נפקי ז"א בעתיקא תליא ואחיד והבן זה ע"ד מ"ש כי ז"א יונק מכתר א"א ואו"א ממוחא דע"ק ע"י המזל היורד משם. והואיל ואתא לידן נבאר מ"ש תליא ואחיד דע כי כבר נתבאר כי חצי ת"ת דא"א ונה"י שלו הם מתלבשין בז"א וז"ש בעתיקא אחיד ותליא כי הוא אחיד שם ממש בנה"י אך בערך אלו י"ג תקוני חוורתא כנז' ע"ז אמר תלייא כי בהם נתלה ז"א ולא אחיד ובערך ב' בחי' אלו אמר אחיד ותליא (גם זה בעצמו הוא באו"א כי הם תליין בעתיקא קדישא במזלא קדישא הנמשך ממ"ס והם ג"כ אחוזים בבינה חג"ת דא"א) נמצא כי א"א מתלבש בכל אצילות כולו אך ראשו אינו מתלבש כי אין העליון מתלבש בתחתון אם לא בז"ת כי הג"ר נשארים בסוד מקיף וז"ס הנרמז באדר"ז ודאי בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלחודוי. והנה נראה דקשה לזה מ"ש באדר"ז דק"ל ע"ב כי דיקנא תלייא עד טבורא דלבא (דא"א) דנראה שיש לו קומת הגוף אך זה תבין מ"ש לא אתגלייא ולא אמר ולא הוי כי יש לו קומת כל הגוף ואינו נגלה רק הראש לבד כי אין דרך להלביש הראש רק הגוף והנה מתחלת הגרון עד טבורא דלבא דא"א שם מציאת או"א כי עד שם מלבישין אותו ומשם ולמטה מלבישו ז"א וז"ס הת"ת שנקרא לב והבן זה ומטבורא דלבא שהוא חצי ת"ת שלו מתחיל משם סוד רישא דז"א ובתוך הז"א מתלבש א"א מטבורו עד סיום יסוד שבו לכן אמרו בעתיקא לא אתגליא אלא רישא בלחודוי. ונחזור לענין כי ז"ת דעתיק אף על

פי שאמרנו שהם מתלבשין בז' דגלגלתא דא"א עכ"ז בהכרח הוא שיתפשטו בכל קומת א"א ועיקר מה שהם ברישא דא"א אינם אלא ב' שהם חסד וגבורה חסד ברישא בגלגלתא גבורה במוחא כי גלגלתא ומוחא הם תרין רישין תתאין והם שרשים לכל מציאת רישא אבל שאר המתגלין בז' דרישא אינם רק הארה בעלמא אך עיקר התלבשותם למטה בשאר שיעור קומה דא"א כיצד ת"ת בבינה דא"א שהוא גולגלתא דאו"א נ"ה בח"ג דא"א שהם מוחין לאו"א ואח"כ מהיסוד מתפשט הארה בת"ת ונה"י דא"א כי כבר ידעת כי לעולם כל נה"י הם באים מסוד תוספת ואינם עיקרין לכן הם באים תמיד בדרך הוספה ולא שורש ועיקר לכן מסוד יסוד עתיק מתפשטין נה"י דא"א וכן הענין בכל נה"י דאצילות. ואם תדקדק תמצא כי תמיד ת"ת נעשה ממנו הכתר שהוא גלגלתא כי ת"ת דעתיק תמן גלגלתא דאו"א שהוא סוד בינה דא"א ומת"ת [נ"א וכן ת"ת] דא"א נעשה כתר וגלגלתא דז"א וכן מת"ת דז"א נעשה כתר וגלגלתא דנוקבא. גם דע כי סוד ת"ת דא"א נחלק לב' חצאין חציו למציאת או"א לצורך גופם וחציו לכתר ז"א הרי כי או"א וז"א הם ב' מלכים משתמשין בכתר א' גם ת"ת דז"א נחלק לב' חציו לגוף דז"א ע"ד הנ"ל וחציו לכתר דנוקבא וגם הוא סוד א"א לב' מלכים להשתמש בכתר א' ולעולם כל הת"ת נחלק לחצאין אך החילוק הוא כי סוד ת"ת דע"י הגנוז בבינה מתחלק בשוה זה בצד זה לאו"א כחדא אך ת"ת דא"א נחלק לב' חצאין זה למעלה מזה א' לו לעצמו וחציו הב' למטה בז"א וכן ת"ת דז"א (לכתר דנוקבא) נחלק לב' חצאין חציו לעצמו וחציו לנוקבא זעג"ז ובדרוש או"א יתבאר זה באורך. ואמנם הארת העתיק הוא מתגלה בב' רישין תתאין דא"א כחדא אף על פי שמהראוי היה שיהיה הא' מתגלה בב' והב' בג' הטעם כי הנה מציאת אלו הב' רישין מתגלין אח"כ באו"א ואו"א כחדא נפקי וכחדא שריין לכן גם אלו הב' רישין יהיו כחדא והראשון (מתלבש בשוה בהון ג"כ) ולכן תמצא כי החסד שבו מתגלה בגלגלתא והגבורה מתגלה במוחא ואז נכלל חסד בגבורה וגבורה בחסד גם אנו מוצאין כי היסוד מתגלה במצח שהוא סוד רישא תניינא ומשם מתגלה בדיקנא בסוד הרצון כנזכר באדר"ז דרפ"ט גם כבר ידעת כי סוד הוד זקן [נ"א הוא זקן דא"א] הנזכר באדרא גם דדיקנא (כי גם בו נכלל ההוא כי הדיקנא) אינו אלא בבחי' יסוד לכן הנשים [והסריס] אין להם זקן הרי דב' רישין אלו כלולין זה בזה:

ונלע"ד חיים שזו דמיון אור המצח שיצא מא"ק המחיה הנקודים עוד יש בחי' הארת פה דא"א שיוצאין מפיו הבלים ומקיפין בסוד או"מ לז"ת דא"א [נ"א דז"א] וגם זה נלעד"ח שהוא דמיון פה דא"ק המוציא העקודים:

פרק ח'

ועתה נבאר מציאות דיקנא דא"א מה הוא הנה נודע כי א"א מלביש לעתיק כנ"ל וכבר ביארנו כי בא"א יש גלגלתא והוא סוד הכתר דא"א ובגווה חד מוחא לחוד דלא אתפליג לג' מוחין כמו בז"א רק חד לחוד והאי מוחא הוא סוד חכמה דא"א ונקרא מ"ס אמנם שינוי זה יש בא"א יותר מבשאר פרצופים כי בגלגלתא שלו יש כתר וחכמה אבל בינה ודעת אין בגלגלתא שלו ואמנם בינה דא"א הוא סוד הגרון דא"א ותמן נחתת ולא קיימא ברישא ומכאן תבין איך בינה נקרא גרון ונקרא כתר ונקרא שופר כי הלא בגרון דא"א נעשה כתר לאו"א נמצא כי ג"ר דא"א יתבי דא על דא כתר ותחתיו חכמה ותחתיו בינה ואינם בסוד קוין כתר למעלה וחו"ב למטה מב' צדדי הכתר ועיקר התיקון הזה הוא להיות קוין כנ"ל בכמה מקומות. וטעם שינוי זה דא"א היה כי כבר הודעתיך סוד המלכים שמתו הם סוד הנקודות ואח"כ נתקנו ואמנם [ברישא] עתיק לא היה בו שום בחי' מלכים שמתו כמבואר אצלינו אך מאריך אנפין ולמטה היה בו בירור ז' מלכים לכן א"א המלביש ומקבל אור דע"י עצמו לא היה כח אל הבינה שבו לקבל אורו ולכן ירדה בגרון כי ממקום רחוק תוכל לקבל הארה והטעם לפי שבינה דינין מתערין מינה לכן אין בה כח לקבל החלק של אור דעתיק כמו החכמה לכן החכמה נשארה במקומה והבינה ירדה בגרון ואמנם בשאר פרצופים כגון או"א וזו"ן כולם מקבלים אור דעתיק ע"י לבוש א"א ויש בה יכולת להשיגו ואין צורך להבינה שלהם לירד ולהתרחק ואמנם אחר שירדה הבינה בגרון ירד הדעת ונתלבש בו"ק דא"א עצמם והיה רוחניות אליהם ואין לו מקום מקובץ כי אם בין תרין כתפוי דא"א הוא עומד כנזכר במ"א. ונחזור לענין כי ברישא דא"א יש כתר וחכמה לבד והנה כל זה הוא בבחי' הכללות אבל כבר ידעת כי כל מדה ומדה מנהון כלולה מי' וא"כ כתר וחכמה יש בכ"א י"ס והנה כל שיעור הראש שהוא עד המצח שהוא מקום השערות שם יש כללות י"ס מן הכתר וי"ס מן החכמה וכן למטה מן המצח עד הגרון ששם הבינה יש ג"כ כללות י"ס מן

הכתר וי"ס מן חכמה וכל זה בבחי' פנימית והנה ג"כ בבחי' או"מ יש י' מקיפים מן הכתר וי' מקיפים מן החכמה בראש וכן י' מקיפים מן הכתר וי' מקיפין מהחכמה יש ממקום המצח עד הגרון ועתה [אין] אנו עסוקין במקיפי הראש ונדבר במקיפי הפנים. הנה סוד י"ג ת"ד הם סוד מקיפי פנים ע"ד שנבאר בע"ה והענין כי אמת הוא שבבחי' או"פ יש י"ס מן הכתר וי"ס מן החכמה אך בסוד מקיף לא יש רק י"ג מקיפים מכתר וחכמה לבדם כי השאר אינן יכולין להתגלות ואמנם עשר פנימים עומדין זה ע"ג זה כסדרן כתר חכמה בינה כו' עד המלכות האחרונה ומחזיקים שיעור המקום המחזיק וסובל לי"ג אורות מקיפין ושיעורם שוה וז"ס שערות הדיקנא שיוצאין האורות דרך נקבי השערות ומאירין בסוד מקיפים ואמנם יש חילוק א' בין פנימים למקיפים והוא כי י"ס הפנימיות דכתר הם זעג"ז וכן י"ס של פנימיות החכמה הם ג"כ כסדרן זעג"ז אמנם המקיפים הם להיפך כי הם מתחילין ממטה למעלה מלכות בראש כל י"ג ת"ד והכתר בסופם וכן הי"ס מקיפים של חכמה הם ע"ז הדרך ג"כ ולא די בזה אלא שג"כ כל הספי' מקיפים של חכמה הם עליונים מכל י"ס מקיפים של הכתר נמצא כי האחרונה שבכולם שהוא מלכות דחכמה עומדת למעלה מכולם והגבוה ומעולה שבכולם שהוא כתר שבכתר עומד למטה מכולם והטעם כי להיותו אור מגולה מקיף לא היה כח בתחתונים לסבלו ולכן אורות העליונים לא נתגלו רק למטה ממדרגתן ולפיכך כתר שבכתר שהיא מדרגה עליונה יותר נתגלה במדרגה היותר תחתונה שבכולם וכן המלכות שבחכמה שהיא היותר קטנה שבכולם נתגלית למעלה מכולם כי יש כח בתחתונים לקבלה וכיוצא בזה בשאר הספירות. ומה שאני אומר שכתר שבכתר נתגלה במדרגה התחתונה לא דייקת למילתי שהרי אינם רק י"ג ת"ד לבד ואינם ר' אך הכוונה לומר כי המדרגה היותר עליונה שבכתר שהוא נקרא ונקה שהוא החסד נתגלה במדרגה תחתונה כמ"ש בע"ה (כי אין תלוי בזה). גם דע כי אין גדר המקומות כמו שנראה בעניך לסדרם זעג"ז ממש כי אין סדר המדרגות כפי היות המקום עליון או תחתון כי הלא יש מקום למטה ונקרא עליון ויש מקום למעלה ונקרא תחתון כי הלא המקום שתחת הפה הוא יותר תחתון מכולם ואמנם הוא מכלל מקומות העליונים להיות סמוך אל הפה ומקבל האור וההבל היוצא משם יותר מכמה מקומות העליונים להיותו סמוך לפה וכן הסמוך לעינים וכן הסמוך אל החוטם כי גם מהם יוצא הארה. וא"ת מקום שתחת הפה היה ראוי לקראו תיקון ראשון אך דע כי אין הדבר תלוי בזה רק ראוי להעריך המקום עצמו אם הוא עליון אם לאו וקרוב למקום ההבל ולפעמים יש מקומות עליונים שהם גבוהים ממקום ההבל ודבר זה תלוי בהערכה שהעריך המאציל יתברך המקומות בסדר י"ג תיקוני דיקנא על דרך שנבאר:

פרק ט'

אמנם פי' י"ג מדות בסוד י"ג ת"ד דא"א נבאר מקום הי"ג תיקונים היכן הם בדיקנא ואמנם נמנה תחלה התיבות איך הם י"ג א' מי אל כמוך ב' נושא עון ג' ועובר על פשע ד' לשארית נחלתו ה' לא החזיק לעד אפו ו' כי חפץ חסד הוא ז' ישוב ירחמנו ח' יכבוש עונותינו ט' ותשליך במצולות ים כל חטאתם י' תתן אמת ליעקב י"א חסד לאברהם י"ב אשר נשבעת לאבותינו י"ג מימי קדם. ואמנם הי"ג מדות אלו דמיכה הם השפע הפנימיות הנמשכין ממ"ס בתוך שערות הזקן והם הנקראים שבחא דעתיקא אך שערות הזקן עצמו שהם הצינורות וכלים ומעברים שיריק המשחתא קדישא בהם הם י"ג מדות שנזכרו בתורה בפרשה כי תשא והם כמו [נ"א נמי] י"ג דז"א כי כבר ידעת שאין בז"א רק ט' והם של פ' שלח לך וכשמאירין בו י"ג אלו אז נקרא בשמם והם ע"ז הסדר אל א' רחום ב' וחנון ג' ארך ד' אפים ה' לפי שארך אפים מורה על ב' מדות יחד ולזה לא אמר ארך אף אלא אפים ורב חסד ו' ואמת ז' נוצר חסד ח' לאלפים ט' נושא עון י' ופשע י"א וחטאה י"ב ונקה י"ג. ועתה נבארם בפנים האדם עצמו איך הם י"ג תיקונים ואמנם תחת שני פאתי הראש הם מתחילין ב' רישין דדיקנא והם קצרים ולא רחבים והם כנגד האזן וזהו תיקון א' נקרא אל ואח"כ תיקון הב' והוא שורות השערות הגדלים בשפה עליונה על הפה לאורך וזהו רחום ג' וחנון הוא אותו ארחא שכנגד האמצעית החוטם ד' ארך הוא שורת שערות שתחת שפה התחתונה ה' אפים הוא ארחא תניינא המפסיק באמצע הזקן והוא מכוון נגד ארחא קדמאה שתחת החוטם ו' ורב חסד הוא תחת תיקון קדמאה דא"ל והוא סיום שיעור אותן השערות הקצרות של שער הזקן והוא במקום שהתחיל להתרחב מעט שהוא מקום התחלת עצם הלחיים עצמו שהוא יוצא כמין זוית תחת האזן ומשם ולמטה הוא רחב יותר משל מעלה וזהו נקרא ורב חסד וזה נמשך עד המקום שכנגד הפה ז' ואמת

הם ב' הפנים החלקים מן השער תרין תפוחין קדישין ח' נוצר חסד והוא נקרא מזלא קדישא והוא הזקן מכנגד הפה ולמטה שהוא כללות הזקן בכללותן בחיבור א' כי מה שלמעלה מזה הוא נחלק לב' כי ב' תפוחין וחוטמא מפסיקין בנתיים ואמנם מכנגד הפה ולמטה הוא עובי הזקן והתחברותן יחד ואמנם הוא מאד עבה והם שערות ע"ג שערות ואלו נחלקין לב' כיצד צד הזקן מכנגד מעלה שהוא מקום הזקן המגולה הוא תיקון א' וצד הזקן המכוסה שהוא כנגד הגרון הוא תיקון ב' נמצא כי אנו מחלקין עביות הזקן כי צד העליון הנגלה לעינים תיקון א' ומה שהוא כנגד הגרון הם השערות שתחת אלו הראשונים והם מתכסים באלו הם תיקון ב' והנה אלו ב' תיקונים נקרא מזלא והם ב' מזלות ופי' מזלא מלשון תזל כטל אמרתי שהוא משך השערות באורך מלמעלה למטה ואין בכל הי"ג תיקונים האלו שיהיה נקרא כך אלא אלו השנים העליון נקרא נוצר תיקון הח' והתחתון נקרא ונקה תיקון י"ג ושניהן כל אחד נקרא מזלא ואמנם אלו השערות הם ארוכות עד הטבור שלו. ט' הוא לאלפים כי בין אלו השערות הארוכות מובלעים קצת קטנים וזהו לאלפים י' נושא עון אחר כל ב' מזלות אלו יש שערות קטנים סמוכות לגרון והם למעלה ממנו מעט ואינן מובלעים במזלא הנ"ל רק ניכרין לבדם וחפיין אגרונא. י"א ופשע הוא היות אלו השערות קטנות שוין בארכם ולא נפקי דא מן דא י"ב וחטאה הוא הפה עצמו להיות פנוי משערות י"ג ונקה הוא המזל הב' ונקרא תיקון י"ג. ואמנם ב' מזלות האלו שוכבים זה ע"ז והם דכורא ונוקבא ואבא יונק מן הח' ואמא יונקת מן הי"ג הרי ביארנו י"ג ת"ד:

פרק י'

ועתה נבאר שמות הספי' בי"ג ת"ד והוא כי הלא ח' ת"ד קדמאין הם ח' ספי' דחכמה והם ממלכות עד הבינה כי הכתר וחכמה של מ"ס לא נתגלו כלל כי לא היה יכולת בתחתונים לקבל הארתן אף על פי שיתגלו למטה וסדר מקומם וסדרן כך א"ל מלכות רחום יסוד וחנון הוד ארך נצח אפים ת"ת ורב חסד גבורה ואמת חסד נוצר חסד בינה הרי ח' תקונים דחכמה כי ב' הראשונים לא נתגלו כלל וה' תקונים [אחרים] (עלאין) הם ה' קצוות הכתר כיצד לאלפים הוד נושא עון נצח ופשע ת"ת וחטאה גבורה ונקה חסד הרי נשלמו י"ג ת"ד. אמנם ג"ר דכתר לא יכלו להתגלות אך בחכמה הב' הראשונים בלבד לא יוכלו להתגלות אך הבינה שלה נתגלית כי חכמה מציאותה למטה מכתר ואין בינה שלה מאירה כמו בינה דכתר ויש יכולת בתחתונים לקבל הארתה אמנם המלכות דכתר לא נתגלית כי בא"א אין מציאות נוקבא ניכרת ובפרט בכתר שבו אך בחכמה שבו שהוא סוד נוקבא דיליה כנזכר אצלינו יש יכולת להתגלות המלכות שבה והיסוד דכתר נתגלה בבינה דחכמה שהוא נוקבא דיליה בתיקון הח' וז"ס נוצר חסד נוצר היא הבינה דחכמה וחסד הוא היסוד שבכתר ושניהן נקראו תיקון א'. והטעם כי שם למעלה אין פירוד בין דכורא שהוא הכתר ונוקבא שהיא חכמה בשום פנים לכן יסוד דכתר לעולם הוא דבוק בג"ר דחכמה ולפי שאינו ניכר בהם רק הבינה לבד לכן אנו מחברים אותו עם הבינה ואמנם מקום אורות הפנימים הם מכוונים ממש מבפנים נגד המקיפים האלו ואין הפרש אלא שאלו הם מתתא לעילא ואלו הם מעילא לתתא כנ"ל לכן ראוי לכוין ג"כ באו"פ שכנגד אלו ואכתוב סדרן. אל פנימי דבינה רחום פנימי דחסד חנון פנימי דגבורה ארך פנימי דת"ת אפים פנימי דנצח ורב חסד פנימי דהוד ואמת פנימי דיסוד נוצר פנימי דמלכות כי בפנימית מתחילין מן בינה עד המלכות ובמקיפים מתחילין ממלכות עד הבינה. אח"כ בה' אחרונות תכוין חסד שבמלת נוצר חסד הוא חסד פנימי ממש דכתר לאלפים פנימי דגבורה נושא עון פנימי דת"ת ופשע פנימי דנצח וחטאה פנימי דהוד ונקה פנימי דיסוד הרי ג"כ באלו האחרונים התחיל בסוד הפנימי מחסד עד יסוד והמקיפים הם מיסוד עד החסד. ואמנם ב' הראשונים דחכמה וג"ר דכתר הפנימים אין בהן מקיפים כנ"ל ומקום אלו הם בה' מקומות אחרים שיש בפנים דא"א ואין עתה זמן ביאורם. אך יש לי ספק אם הם מכוונים ממש נגד המקיפים ח' מקיפים דחכמה עם ח' פנימים דחכמה עצמה וה' מקיפים דכתר עם ה' פנימים דכתר בעצמו וזהו הפי' יותר אמיתי כי בזה יבואו מכוונין ח' נגד ח' וה' נגד ה' ואין שום הפרש ביניהן רק שאלו הם מתתא לעילא ואלו הם מעילא לתתא ואם כך הוא הפי' נמצא כי אפי' בפנימים עומד החכמה למעלה מכתר והוא דחוק או אם נאמר שלעולם ודאי שהפנימים הם כתר על חכמה והמקיפים דכתר יבואו מכוונים נגד פנימי דחכמה ומקיפים דחכמה מכוונים נגד פנימי דכתר וקצתם נגד חכמה וצ"ע. ואמנם הפי' הראשון יותר אמיתי כי מורי זלה"ה אמר לי הסדר הא' הפנימי דחסד שבכתר נגד מקיף

דיסוד שבכתר וכן כל שאר התיקונים וא"כ מוכרח הוא שגם בפנימית יהיה חכמה למעלה מכתר זה ואמיתי קרוב אצלי יותר לודאי:

פרק יא'

ועתה נבאר ב' שמות י"ג ת"ד דהיינו יהו"ה יהו"ה שקודם להם בתורה דע כי כבר ביארנו כי בגלגלתא יש י"ס עד המצח ואמנם הם כסדרן כתר לעילא ומלכות לתתא והנה הספי' האחרונה שהיא מלכות הוא סוד פאה שבראש כי בכ"מ פאה היא מלכות והנה ברישא דא"א פאה זאת היא השם מצפ"ץ והם ב' א' מימין וא' משמאל מימין נגד (ז"א) או"א ושמאל נגד (נוקבא) ז"א כי גם בעתיקה יש ז"א (ונוקבא) ואו"א והנה כל אחד מאלו השמות כולל י"ג ת"ד באופן זה כי ד' תיקונים עלאין הם סוד ד' מוחין וז"ס מ' דמצפ"ץ וט' תקונים הנשארים הם צ' דמצפ"ץ והטעם כי הד' ראשונים דת"ד נכללין בכתר חכמה שבו כי אלו יש להם מעלה יתירה כי הם כוללים רישא דעתיק כנודע אח"כ הט' נמנין מבינה ולמטה ואח"כ להיות שעכ"ז יש יתור לבינה משמונה שתחתיה לכן חזר למנות הח' בפ"ע והם פ' דמצפ"ץ ואח"כ צ' אחרונה הם ט' דז"א הרי שבכל שם מאלו נכללין הי"ג תיקונים. והנה אלו הב' שמות משתלשלין מפאת הראש כי הם גי' ש' והנה שם אלהים דיודין גי' ש' כזה אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם ואלהים זה בא"א הוא ב"ח מצפ"ץ כי עליה אתמר ואין אלקים עמדי ואין בו אלא הוי"ה ובמקום שיש אלקים בז"א אז בא"א מתחלף הוי"ה במצפ"ץ כי סוף סוף כל חלוף הוא דין ולהיות שאלקים יש לו י"ג אותיות במלואו לכן הם י"ג ת"ד הנמשכין משם. וכבר ידעת כי מציאת הדיקנא כולו דנין ועל ידו אתכפין דינין דלתתא כי אין הדין נמתק אלא בשרשו והנה לפי שמציאות פאה זו היא מלכות והמלכות הוא דין ונקרא אלהים כנודע כי ג' אלהים הם א' בגבורה ב' בהוד ג' במלכות לכן המלכות של י"ס דרישא עלאה הוא אלהים גימטריא פא"ה רק שהוא במלוי יודין להיות בסוד ראש וזהו בז"א אך בא"א הפאה הוא שם מצפ"ץ כנ"ל והנה ב' פאות הם בב' צדדי הראש והם סוד שני המאורות הגדולים מצפ"ץ מצפ"ץ כנזכר זוהר בראשית דכ"ב והם ב' שמות קודם י"ג מכילין דרחמי שהם ה' ה' אל רחום כו' ופי' הענין הוא כי ז"א יצא ממצפ"ץ הימיני ונוקבא ממצפ"ץ השמאלי ואלו הם שורש ב' המאורות הגדולים כי אין הפרש בין זה לזה וכ"א יש לו הוי"ה שלימה רק שזה ימין וזה שמאל והענין כי כבר נתבאר לעיל שבא"א יש בו חו"ג והם זו"נ לכן מצד ימין דראש שמשם ה"ח עטרא דדכורא יצא פאה א' שממנה יונק ז"א כי הלא השערות מותרי מוחא אינון וה"ג דשמאל יצאה פאה שמאלי שממנה יונקת נוקבא דיליה ואמנם מ"ש בזוהר כי ב' שמהן קדמאין מנינין לי"ג מכילין כו' הענין הוא כמ"ש כי הלא תיקון ראשון שבדיקנא הוא א"ל והוא מלכות ופאה בחינת מלכות נמצא שב' מלכיות סמוכים ודבוקים זה לזה כי במקום שמסתיימת מלכות שבראש שהיא פאת הראש משם מתחלת מלכות דדיקנא שהוא תיקון ראשון ואז יונקת זו התתאה מן העילאה כי מכח שערות הראש הנשארות בפאת הראש מהם יוצאין שערות הי"ג ת"ד כנ"ל א"כ נמצא כי כל הי"ג מכילין יונקים מב' פאות הראש לכן בתחלתן אנו מזכירין ב' הויות אלו שהם סוד מצפ"ץ מצפ"ץ בחילוף ואח"כ אנו מזכירין הי"ג מדות. ואמנם כבר ביארנו כי אי לז"א מציאת י"ג ת"ד רק ט' לבד ואפי' כשאנו מזכירין י"ג ת"ד בז"א אינו אלא שנכללין הארת י"ג בט' דז"א ויש בהם י"ג הארות אך הי"ג תקונים אינם אלא ט' לבד וא"כ הי"ג ת"ד הם בא"א שהם ממשיכין עד ט' דז"א ולכן הם ב' שמות מצפ"ץ מצפ"ץ כי אם היו בז"א לא היו אלא ב' אלקים דיודין כנ"ל ואמנם מב' אלהים שבפאות הראש נמשכו ב' א"ל לתיקון הא' והב' י"ה י"ה שבב' אלקים נמשכו לתיקון הו' וכנזכר באדרא בביאור מן המצר קראתי י"ה ואמנם כבר ידעת כי בתיקון א' יש בו א"ל קוצי דשערי ולכן נקרא א"ל והוא נמשך מא"ל דאלקים ואמנם בתיקון הו' (הא') הוא (במצר) במקצת (נ"א הוא בסוד) הדיקנא יש שם י"ה דאלקים י' בימין ה' (דאלקים) בשמאל וזהו מן המצר קראתי י"ה ואח"כ למטה במקום שמתחיל להתרחב הזקן שהוא בב' (שהוא נגד ב') תפוחין יש ג"כ י"ה הב' מאלקים הב' י' מימין ה' משמאל ואח"כ מ' סתומה דאלקים הוא בפה שהוא כעין מ' סתומה והם ב' ממי"ן כי שפתים הסוגרים הפה הוא כעין מ' סתום ואח"כ השיניים הוא ג"כ כמין חומה עגולה כעין ם' סתומה והם ב' ממי"ן דשם אלקים וכך פי' הפסוק מן המצר קראתי י"ה כי שם התחיל האל להתגלות ולכן היה כוונתו להמשיך גם שם י"ה [הנשאר] מאלהים אך לא עננו [השם יה במצר כי אין שם מקומו] כ"א במרחב י"ה כי ירד במקום המרחב בתיקון ו' ולא נשאר במצר הרי נתבאר איך כל הדיקנא הוא סוד הדינין משם אלקים והטעם כי כל דיקנא הוא

ממוחא והמ"ס שם שרשי הדינין הכופין כל מה שלמטה מהם ולכן אמרו כי סוד דיקנא לאכפיא דינין:
נל"ח שאפשר שזהו כוונת רז"ל באמרם אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא הנה דקדקו באמרם כמלא נימא שהוא פי' שער לרמז על מה שכתב כאן שהמלכות שבשערות הראש והמלכות שבשערות דיקנא הם סמוכים זה לזה ואינן נוגעין זה לתוך זה אפי' נימא א' כנ"ל שער א' אלא ממש במקום שמסתיימין מלכות של שערות שם מתחיל מלכות של הדיקנא:

פרק יב'

ועתה נבאר מציאות החוטם והפה דא"א דע כי בפה דא"א יש בו חיצוניות ופנימיות והפנימית הוא שם ס"ג שהוא פנימית רוחא שבפה זה ובהתחברו בשם אהי"ה בסוד זווג יהיה פה עם הכולל והם בחי' זכר ונקבה שבתוך י"ס של הפה והם חיך זכר וגרון נקבה ואז יוצאין שאר הכ"ב אותיות מזווג זה כי אחע"ה הם מ"ן דנוקבא שהוא בגרון גי' פ"ד וגיכ"ק אותיות החיך מ"ד ומתחברים יחד אחע"ה וגיכ"ק ואז יוצאין תחלה אותיות הלשון דטלנ"ת שהוא בחי' הדעת הנקרא לשון אח"כ יוצאין אותיות השיניים שהם זסשר"ץ (והם ה"ג מנצפ"ך) אח"כ יוצאין אותיות שפתיים שהוא יותר חיצוניות והם בומ"ף ואלו הג' מוצאות של שיניים ולשון ושפתיים הם ג' שמות יה"ו ששלשתן גי' ס"ג כמו השורש שממנו יצאו שהוא פנימית רוחא של הפה כנ"ל והם במלוי יודין ואל"ף ונשאר בחי' א' בתוך הפה והשאר יוצא לחוץ בסוד הבל היוצא מן הפה דא"א והוא אור המקיף והרי נרמז השורש של הפה בפנים שהוא ס"ג ושם אהי"ה ואח"כ תולדות היוצאין והם ג' יה"ו שהם ס"ג וכ"ב אותיות העולין ג"כ פה ועוד יש בחי' פה החיצוניות והוא אחוריים דמ"ה העולין ק"ל תסיר מהם מ"ה נשאר פ"ה וז"ס מי שם פה לאד"ם כי מאדם שהוא גי' מ"ה וממלואו מרבועו נעשה פה ואז יוצאין אותן התולדות והבל של הפה כנ"ל על דרך בחי' זאת של הפה החיצוניות והנה בחוטם דא"א גם הפנימית שבו הוא ס"ג כמנין חוטם והחיצונית הוא ג' שמות אהי"ה שהוא גי' ס"ג חוט"ם ואלו הג' אהי"ה יוצאין מג' אלפין שיש במילוי מ"ה דאלפין שהוא פ"ה דא"א כנ"ל ומשם נמשכין למעלה ונעשה בחי' חיצונית דחוטם. והנה אלו הב' בחינות דחוטם ופה דא"א יוצאין מהם בחי' הבלים ואורות מקיפין ונמשכין הארתן עד זו"נ כמ"ש בע"ה ואורות דחוטם נמשכין עד הפה ושם מתלבשין תוך אורות הפה ונעשים אורות הפה בבחי' או"מ אל האורות החוטם ומלבישין אותן ואם תסתכל כל זה הוא בבחי' אורות אח"פ דא"ק היוצאין אל הנקודים שהוא דמיון זו"נ ודי בזה ואמנם פנימית החוטם הוא ס"ג כי ה' ראשונה בנוקבא דפרדשקא בצד ימין כנזכר באדר"ז והוא ה' על י' כסדר כל מ"ן (ומתמן נשיב רוחא דחיי לז"א וו"ד הוא רוחא דגניז והה' הוא הנקב) ובצד שמאל היא ה' שניה (ונשיב מתמן רוחא דחיי לנוקבא) והוא"ו הוא הכותל המפסקת. ואמנם יו"ד דס"ג נחלק כי י' פשוטה רוחא דגניז בנקב ימין לז"א ו"ד דמילוי יו"ד רוחא דגניז בנקב שמאלי לנוקבא והנה מאלו האורות נמשכין האורות עד זו"נ וגם עד או"א כדי לעוררם אל הזווג והענין כי הנה הוי"ה אהי"ה הם או"א, ובזו"נ הם הוי"ה אלהים והוי"ה אדני, והנה יה"ו הראשון דפנימית הפה נמשך עד אבא להאיר בו כדי לעוררו אל הזווג ולאמא נמשך (יה"ו (הב') הנזכר מפנימית הפה וגם יורד י' פשוט מבחי' חוטם שהוא ס"ג דפנימית וגם) אהי"ה הא' דחיצוניו' והם אותן ג' אלפין אשר שם בפה ואח"כ אל הז"א בבחי' הראשונה יורד יה"ו הב' דפנימיות וגם יו"ד (נ"א ה') ראשונה דס"ג) פשוטה פנימיות דחוטם שבנקב ימין, ולנוקבא בבחי' ראשונה דאלהים יורד מן החוטם לבד ו"ד מילוי דס"ג שבנקב שמאלי דחוטם פנימית וגם האהי"ה הב' דחיצוניות דחוטם ואח"כ אל הז"א בבחי' [דהוי"ה] הב' יורד יה"ו הג' דפנימית הפה וגם י' פשוטה הראשונה דס"ג דפנימית דחוטם בנקב ימין ולנוקבא בבחי' הב' דאדני יורד מן החוטם בלבד וד' דמילוי יו"ד דס"ג דנקב שמאלי דחוטם בפנימית וגם יורד מאהי"ה הג' דחיצוניות החוטם (בנקב ימין) (וצ"ע איך אפשר שאמרנו שמג' אלפין שבפה דא"א נעשין ג' אהי"ה דחיצוניות דחוטם שלו והרי החוטם גבוה מן הפה ואפשר שהוא ע"ד הנ"ל שאות א' שבשם מ"ה דאלפין במלוי וא"ו הוא בחי' אהי"ה דאמא ויורדת שם להחיות ז"א שהוא מ"ה וכן הוא כאן אבל אין הכוונה ממש שאחר שירדו למטה בפה חזרו לעלות ונעשו חוטם אלא תחלה נעשו חוטם ואחר כך ירדו בפה):

פרק יג'

ענין הסתכלות מצחא דעתיקא במצחא דז"א הנזכר באדרא דקל"ו הוא כי הנה כבר ביארנו איך ברישא דא"א יש בחי' כתר שבו אשר משם מתפשטין י"ג חוורתי דרישא שהם בחי' לבנונית הכתר ע"ד מש"ל ואמנם החוורתי או הם כוללים ג' הויות כנגד ג' מוחין אשר שם בפנים והבן זה היטב וכל הוי"ה הוא משם ע"ב דיודי"ן והוי"ה ג' שהוא חוורתי דרישא מבחי' דעת נמשכת דרך אחורי רישא דא"א דמיניה ירתין צדיקייא ת' עלמין דכסופין כי הם ד' אותיות השם ע"ב ובו ד' יודין וכ"א כלול מי' הרי ת' אמנם ב' הויות אחרות שהם בחי' ב' מוחין חו"ב אשר בכתר שיש בהם ח' אותיות ובהם ח' יודין הם נמשכין כנגד הפנים והם מתפשטין בבחי' הפנים דעתיקא ששם מאירין אלו הח' חוורתי והרי בין הכל י"ב חוורתי ועוד יש חד חוור הכולל כל י"ב חוורתי שעמו נקרא כולם י"ג חוורתי דרישא וזהו החוור הי"ג נשאר למעלה ברישא דגלגלתא. ונבאר אלו הח' חורתי שנמשכין על הפנים והם ב' הויות שבהם ח' אותיות כפשוטן אמנם הם במילוי יודין והם מתחלקין הוי"ה א' בפן א'. הוי"ה ב' בפן ב'. ואמנם כ"א מאלו הויות יש בהם מ"ב אותיות שהם ד' אותיות הפשוט וי' אותיות המילוי הרי י"ד וכ"ח אותיות דמילוי המילוי הרי מ"ב אותיות בפן א', ומ"ב אותיות בפן הב'. וכבר נתבאר במקומו כי בחי' הפנים הוא תיקון ז' דת"ד דא"א כנזכר באדרא והוא תיקון תרין תפוחין קדישין והנה כל פן ופן משניהם כולל י"ס כנודע כי אין דבר שבקדושה פחות מי' ונבאר ענין הפן א' וממנו יובן הפן ב' הנה נודע כי ענין נ' שערים שיש בבינה לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה ולפי שהוא ז' שמות שבהם מ"ב אותיות ועם ז' שמות עצמן הרי מ"ט ויש שער ו' הכולל כל המ"ט והוא כתר עליון שבהם הרי ו' שערי בינה כנזכר תיקון כ"ב ובזה אל תתמה אם שער הו' הוא לבדו כתר וכל המ"ט הם בט"ס אחרות והנון כתר עליון כי הרי הוא כולל כל המ"ט שערים (כולם) ואינו חלק שער פרטי. והנה לא נדבר עתה בענין כללות הז' שמות אשר עמהם הם מ"ט ועם הכולל ו' אבל נדבר בשם מ"ב עצמו שהוא שם מ"ב אותיות והם מ"ב שערים והנה נחלקים אל י"ס הכוללים מ"ב שערים והנה כתר (עליון) שבהם הוא שער העליון שהוא שער המ"ב הכולל כל המ"ב שערים אמנם ט"ס תחתונים אין כל ספי' מהם כוללת כל המ"ב שערים רק כל ספי' מהם כוללת כל המ"א שערים לבד והענין כי שער המ"ב הוא בכתר כנ"ל ומ"א שערים הם בט"ס וכל ספירה מהם כוללת ג"כ כ"א כל מ"א שערים א"כ הם בט"ס של הפן א' ט"פ מ"א והם גימטריא שס"ט ועם כללותם הם ש"ע שערים אבל הכתר שלהם הוא כולל כולן כי הוא (שער) מ"ב הכולל כל המ"א שערים התחתונים והנה הם נחלקים בכל ט"ס וכל ספירה כוללת כל מ"א שהם ש"ע בין כולם והרי נתבאר כי בפן א' דעתיקא יש בו הוי"ה דיודי"ן ובה מ"ב אותיות ובחי' שער העליון מן המ"ב הוא הכתר אשר שם והמ"א אותיות הם ט"ס אשר כ"א מהם כולל כל המ"א שהם ש"ע ושער העליון של תשלום המ"ב כולל כולם והוא ג"כ גי' ש"ע וכמו שיש הוי"ה בפן א' כעד"ז בפן ב' והוי"ה הב' אשר שם והנה נודע כי שם בעתיק לית שמאלא כי כולא ימינא כנזכר באדרא דקכ"ט וב' הפנים נחשבין כא' וז"ש הם (דף י"ג סעיף מ"ט) דקכ"ח דעתיקא נתפשטו אנפוי לש"ע רבוא עלמין עם היות שיש ש"ע בפן א' וש"ע בפן ב' והכל הוא התפשטות ההוא חוורתא כנ"ל ועוד יש טעם בזה כי הנה בב' הויות אלו הם (ב') מוחין חו"ב אשר משם (נמשכו) או"א כמ"ש בע"ה. ודע כי או"א כחדא שריין ועכ"ז אבא טמיר וגניז יתיר כנזכר באדר"ז דרצ"א כי להיותו טמיר וגניז יתיר הוא נכלל באמא לכן כל ב' הפנים נחשבין כא' ואינן נזכר אלא ש"ע רבוא עלמין לבד אבל כפי האמת הם ב' ש"ע כמבואר אצלינו ע"פ ישעיהו פרק י"א פסוק ח' ושעשע יונק על חוק פתן והנה ב"פ ש"ע גי' תש"ם והוא נרמז בפסוק מפני שיבה תקום ר"ת מש"ת כי מפני שיבה הם ב' תפוחין דע"ק וזהו שעש"ע גי' תש"ם וז"ס והאדמה לא תש"ם כמ"ש בע"ה ועוד ט"א כי הנה אבא טמיר וגניז יתיר לכן סוד הכתר של אמא כלול באבא כי שער המ"ב העליון שהוא כתר שבה כנ"ל כלול באבא נמצא כי נשארין מ"א לבד באמא וג"ם באבא וז"ס גם צפור מצאה בית כי צפ"ר חסר ו' גי' ש"ע נהורין היוצאין מן מ"ב שערים הנ"ל ואבא לוקח (הג"ם הכוללין) הכ"ע הכולל כל צפ"ר ש"ע נהורין וז"ס כי א"ם לבינה תקרא כי הבינה נקרא א"ם מפני שחסר ממנה הכתר והיא נכללת באבא ולכן לעולם הבינה נקרא אם והבן זה גם צפור מלא ו' גי' שע"ו וש"ע הם ש"ע נהורין של החוורתא הנמשכין אל הפנים ואות ו' רמז אל הפנים עצמן שהם תיקון ז' מי"ג ת"ד וזה תיקון ז' כולל כל ו' תיקונים הקודמין אליו שהם ו' של צפו"ר. ודע כי כמו שאותן

החוורתא מתפשטות בפנים של עתיקא כן ג"כ מבחי' המצח הרצון של עתיקא נמשך הארה אל הפנים שלו והענין כמ"ש במ"א כי היסוד דעתיק גנוז תוך מצח דא"א ולכן נקרא מצח הרצון והיסוד נקרא שלום כי הוא כולל כל שע"ו נהורין הנ"ל ואלו מתפשטין במצח ומשם נמשכין עד העינים וג"כ עד הפנים גם ידעת מ"ש באדר"ז דרצ"ב בענין ז"א ממוח הדעת דבריאה אתפשטו אנפוי ונהרין אנפוי ואסהידו אנפוי באו"א כנודע שעד"ז יהיה ג"כ בא"א כי דעת שלו הגנוז במצחא שלו אשר בתוך הדעת הזה הגנוז יסוד דע"י וא"כ גם דעת הזה מתפשט עד אנפוי דא"א ואנהירו אנפוי מסוד הדעת שבו. והנה נתבאר כי הנה הפנים הם תיקון ז' מי"ג ת"ד דעתיקא והנה באדרא קל"ב אמרו דיקנא דכהנא רבא בח' תיקונין אתתקן והענין כי י"ג ת"ד הם וה' תיקונים קדמאין הם בסוד מוחין של הדקינא שהם עד החסד לכן תיקון ו' ורב חסד כנודע ומשם עד תשלום י"ג הם ח' תקונים וכולם נקרא ע"ש החסד וז"ש דדיקנא דכהנא רבא בח' תיקונים אתתקן כי החסד נקרא כהן כנודע. גם ביאור ענין זה הוא ע"ד הנ"ל כי הנה ח' חוורתא דרישא דא"א הם מתפשטין בתרין תפוחין דיליה כנ"ל ומהם נמשכין ח' ת"ד דכהנא רבא שהוא סוד החסד בחי' זה החוורתא שהוא שם ע"ב דיודין גימטריא חסד והנה אח"כ מתפשטין אלו הח' חוורתא בגרון דא"א ושם נעשין ב"פ ע"ב שהם שורש הח' חוורתא הנ"ל ואלו הם בחי' אחה"ע בגרון שהוא גימטריא מ"ב מ"ב ולפיכך יש שם בחי' זווג א' הנעשה ע"י החיך והגרון כמבואר אצלינו והנה סוד אחע"ה הוא זווג שם ס"ג עם שם אהי"ה שהם גימטריא אחע"ה כי אלו הם ג"כ זווג חו"ב ואם תסתכל בכל הנ"ל תבין כי כל בחי' האלו הם זווג חו"ב ולכן כל אלו המשכות והתפשטות הנ"ל הם בחי' חו"ב ובזה תבין ענין או"א וזו"ן איך נמשך מכאן אליהם כח הזווג. והענין כי מאלו הפנים נמשך הארה לזו"ן ואו"א וכן מן המצח דעתיקא לפי ששם היסוד דע"י מלובש בדעת דא"א עצמו וכל זה הוא בחי' זווג ומשם נמשך אל הגרון אל הזווג אשר שם ומשם יצא הזווג אל או"א אשר שם בגרון דא"א כי שם ב' כתרים שלהם כמ"ש. ונבאר תחלה איך נמשכים מכאן הזווגים שלהם דע כי כאשר או"א או זו"ן מסתכלין במצח של א"א אז הזווגים שלהם הם שלמים לפי שאז הם שוין בקומתן למעלה אבל כאשר מסתכלים בפנים דעתיקא ולא במצח אז אין זווגם שלם ולא שלמים בקומתן והזווג הוא בסוד הרכנת הראש ר"ל אע"פ שהזווג הוא פב"פ עכ"ז הוא בהיות בחי' ז"א בבחי' חצי ת"ת ונה"י שלו לבד עם נוקבא קצרות הקומה (שלה) כשיעור הנ"ל וכעד"ז באו"א ב' בחינות וכמ"ש לקמן בע"ה. ודע כי ב' מיני הסתכלות הם א' הוא הסתכלות הז"א או או"א בעתיקא הב' הוא הסתכלות דעתיקא בהם וכ"א מאלו הב' נחלק לב' אחרים והם ד' או כאשר הסתכלות הוא במצח או"א (נ"א א"א) או כאשר הסתכלות הוא בעין לבד וכ"א מאלו נחלק לד' בחי' או הסתכלות עין א' או הסתכלות ב' עיינין וגם כזה יהיה בז"א המסתכל בעתיקא וכן ב' חלוקות אלו כאשר עתיקא מסתכל בז"א סוף דבר הם חלוקות רבים ואנו לא ביארנו למעלה רק ב' בחי' לבד כנ"ל שהם אלו הסתכלות או"א או ז"א במצח דעתיק או הסתכלות בפנים לבד:

מ"ק סוד הש"ע נהורין דאנפין יש בכל צד של הפנים רבוע ע"ב דהיינו קפ"ד מימין וקפ"ד בשמאל והם גי' עם הכוללים ש"ע נהורין ואלו קפ"ד דאחוריים של ע"ב דיודין הם שורש לש"ע נהורין אחרים שיש בפנים ג"כ והם ב' א"ל במלואם בב' צדדי הפנים ימין ושמאל וא"ל במילואו גימטריא קפ"ה ושניהם גימטריא ש"ע ויש א"ל ג' גם כן בחוטם שהוא בין ב' עינים וא"ל זה יוצא מן ייא"י דס"ג שהוא גימטריא א"ל:

פרק יד'

ובענין הש"ע נהורין הנזכר באדרא קכ"ח ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש"ע רבוא עלמין שמעתי ממורי זלה"ה כמה בחי' (הם) וכולם הם ג"כ ש"ע נהורין א' הוא ע"ד הנ"ל כי הנה יש ש"ע נהורין מצד החכמה וש"ע נהורין מצד הבינה ואותן ש"ע דאבא הם טמירין אמנם ש"ע של הבינה הם מתגלים בפנים העליונים מצד הבינה שהיא אהי"ה אשר יש בפשוט ומילוי ומילוי דמילוי א"ם אותיות והט"ס שהם בפנים העליונים המתגלים מצד הבינה כל ספי' שבה שם אהי"ה בסוד א"ם אותיות וכולם גימטריא ש"ע נהורין רק כי של אבא הם טמירין ולכן ש"ע אחרים אינן נזכרים. גם יש ש"ע באופן אחר והוא מן י"פ מילוי ס"ג שהוא גימטריא ל"ז וי"פ ל"ז גימטריא ש"ע גם יש ש"ע באופן אחר כי הנה בחי' פנים העליונים הוא תיקון ז' של י"ג ת"ד ובמקומו ביארנו כי הם מתחילין ממטה למעלה תיקון א' הוא א"ל והוא המלכות כו' תיקון ז' שהוא אמת הוא בחסד הנקרא א"ל וא"כ בב' פנים הללו

יש ב' שמות א"ל וכשיהיו במילוי אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הם גימטריא ש"ע. גם באופן אחר כי הפנים הם תיקון ז' הנקרא ואמת והנה הוא כללות פרצוף פנים עם החוטם כי ג' שמות ס"ג יש בפן אחד וג' שמות ס"ג יש בפן ב' והרי הם גימטריא שע"ח וס"ג א' בחוטם עצמו כי כן חוטם גימטריא ס"ג וז"פ ס"ג גימטריא אמת. אמנם הששה ס"ג לבד אשר הם בב' הפנים הם גימטריא שע"ח והי"ס ח' חוורתא דרישא המתפשטין בפנים לש"ע נהורין כנ"ל והרי הם ש"ע ועם ח' חוורתא הם שע"ח כנ"ל. והנה דע כי אלו הש"ע נהורין דאנפין עלאין נמשכין עד היכל הו' דהוד הנקרא היכל עצם השמים ושם האי רוחא דביה הנקרא אור פני"אל ואותו הרוח של ההיכל נקרא כך כנזכר פ' פקודי רמ"ו לפי שאלו השע"ח נהורין נמשכין שם והם גימטריא אור פניא"ל וגם ההבנה (נ"א ההכנות) שלו הם אותיות נחלקות אור פניא"ל ר"ל אור הפנים העליונים הנמשכין מא"ל שהוא ב' א"ל במילוי וב' ס"ג עם י' אותיות בכל אחד הם גימטריא פני"ו והם לשון רבים ב' ס"ג ב' א"ל כנ"ל גם נקרא חשמ"ל כנזכר שם שגם הוא גימטריא שע"ח. ודע כי יש בקליפה בחי' ש"ע ואלו ש"ע הם נגד ש"ע דקדושה דא"א והם נקרא ע"ש בסוד כבגד יאכלם ע"ש כי הוא האוכל ומכלה בגדים העליונים שהם בחי' מלבוש כמנין חשמ"ל והענין הוא כי יש בחי' בקליפה והחשמ"ל הנ"ל אשר צרופה הוא ח' שמ"ל כנזכר פ' ויקהל שהוא בחי' הקליפה שרוצה ליקח האור הזה ואינו יכול ליקח רק בחי' הש"ע לבדו ומהם נעשה ע"ש הנ"ל אבל ח' היתירים שהוא בחי' ח' חוורתא כנ"ל שהם עליונים המאירין בש"ע נהורין שבפנים אין הקליפה לוקח אותן וגם ז"ס עושה ע"ש כסיל וכימה גם יש פי' אחר כמ"ש באדרא קכ"ח ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש"ע רבוא נהורין כו'. ובזה תבין מ"ש פ' תרומה דקמ"ה ויהי שירו חמשה ואלף כי הם סוד ה' תרעין מחסד עד הוד ואלו הם חמשה ואלף הם בחי' היסוד שהוא אילנא דחיי ההולך עד חו"ב דרך חוט השדרה כנודע והנה נודע כי כל הי"ס כלילין בעתיקא והג"ר הם ש' לפי שהם עליונים הם בחי' מאות אך ז"ת אין כ"א מהם כלולה אלא מי' הרי הם ע' והרי בין כולם ש"ע רבוא אבל ז"א אין בו רק ק"ן רבוא נהורין לבד לפי שכנגד ת"ת עצמו הם ק' וכנגד ההי' תרעין שיש מחסד עד הוד כ"א כלול מי' הרי נ' הרי בין הכל ק"ן רבוא והנה מן הש"ע הנ"ל תסיר ממנו ק"ן הנ"ל נשאר אר"ך ואלו הם בחי' הנשארין בא"א אשר על שמם נקרא אר"ך אנפין דאתפשט אנפוי דיליה לאר"ך רבוא וז"א לק"ן רבוא כנזכר באדרא קל"ה ע"ב ובין כולם ש"ע רבוא. ונבאר ענין הז"א למה אינו לוקח רק ק"ן רבוא נהורין כנזכר באדרא נשא קל"ה ומהאי אוירא דכיא נתפשטו אנפוי לק"ן רבוא כו' וצריך שתדע כי גם אמא עלאה כאשר היא בבחי' הזווג הב' של רביצה על האפרוחים הנ"ל שאז גם אבא מרכין ראשו ואינם שלמין בקומתן כנזכר במ"א בסוד כי יקרא קן צפור לפניך והוא כאשר אין או"א יכולין להסתכל במצח דא"א אלא באנפין דידיה שאז הוא הזווג תחתון של או"א ואז אין בה רק ק"ן רבוא לבד כמו שיש אל הז"א וענין הק"ן הזה באמא (נ"א דבאמא) הוא כי כאשר או"א הם שוין בקומתן אז יש ט"ס באמא וכל א' כלולה ממ"א שערים כנ"ל שיש באנפין דא"א אותן הש"ע נהורין הנכללין גם באמא עלאה ומקבלת אותן כאשר היא שלימה בט"ס ואז מסתכלת במצח א"א אבל כאשר אינה מסתכלת במצח א"א רק באנפוי דא"א אשר אז כאשר אין לאמא שיעור קומה רק מהחזה דתנה"י דאבא לבד ואע"פ שהיא שם פב"פ עם אבא ע"י הרכנת הראש. והנה בג"ס נה"י הם ג"פ א"ם א"ם א"ם גי' קכ"ג ובב' שליש הת"ת שהוא מחזה ולמטה כנודע הוא ב' שליש של א"ם שהוא כ"ז ועם קכ"ג הרי ק"ן רבוא לבד כן הענין בז"א כי הלא שיעורו מחצי ת"ת ונה"י דא"א ולמטה והוא דוגמת אמא כשהיא מן החזה דאבא ולמטה לכן גם בז"א אין בו רק ק"ן רבוא דוגמת ק"ן דאמא אבל עכ"ז יש הפרש בין ק"ן דאמא לק"ן דז"א כי אמא נמשך אליה זה הק"ן מא"א עצמו להיותה דבוקה עמו שם עדיין אבל הז"א הוא רחוק מאוד מהפנים דא"א לכן אין נמשכין אלו הק"ן רבוא מא"א עצמו אלא ע"י אמא הנקרא אוירא דכיא כמבואר אצלינו ואלו הב' הק"ן אלה הם נרמזין במשנה אל תסתכל בק"ן ק"ן אלא במה שיש בו ועיין בשער הכוונות בתפלת ר"ה בברכות אבות ענין ש"ע נהורין שיש באנפין דנוקבא ודז"א: